Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 155 (5829) | 8 ліпеня 1937 г., чацвер | ЦАНА 10 КАП.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

Днямі адбыўся Пленум ЦК КП(б)Б. Пленум заслухаў і абмеркаваў даклад тав. Шаранговіча аб выніках Чэрвеньскага Пленума ЦК ВКП(б) і прыняў па гэтаму пытанню рашэнне.

Потым Пленум абмеркаваў даклады аб уборцы ўраджаю і загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў, аб ходзе выбараў комсамольскіх і профсаюзных органаў і прыняў рашэнні, якія днямі будуць апублікаваны ў друку.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

7 ліпеня 1937 г. адбылася VI сесія ЦВК БССР.

Сесія разгледзела пытанне аб абранні старшыні ЦВК БССР. Аднагалосна закрытым (тайным) галасаваннем членам прэзідыума і старшынёй ЦВК БССР абран тав. Стакун Міхаіл Осіпавіч.

Сесія закрытым (тайным) галасаваннем аднагалосна абрала тав. Жураўлёва Івана Герасімавіча членам прэзідыума ЦВК БССР і зацвердзіла яго намеснікам старшыні СНК БССР.

Сесія ЦВК аслабаніла тав. Ляўкова ад абавязкаў сакратара ЦВК БССР.

ВОРАГ ЯШЧЭ НЕ ВЫКАРЧАВАН

Гэтымі днямі закончыўся Пленум ЦК КП(б)Б. У публікуемым сёння інфармацыйным паведамленні ўказваецца, што Пленум абмеркаваў даклад тав. Шаранговіча аб выніках Чэрвеньскага Пленума ЦК ВКП(б), даклады аб ходзе ўборкі ўраджаю і загатовак сельгаспрадуктаў і аб ходзе выбараў комсамольскіх і прафесіянальных органаў.

Пленум прайшоў пад знакам далейшага разгортвання большэвіцкай самакрытыкі і ўзмацнення рэволюцыйнай пільнасці. Узброеныя ўказаннямі таварыша Сталіна і рашэннямі Лютаўскага і Чэрвеньскага Пленумаў ЦК ВКП(б), КП(б)Б і органы НКВД БССР прыступілі да сур'ёзнага выкрыцця ворагаў народу і выкарчоўвання іх. Усё больш разгортваецца клубок злачынстваў ворагаў народу — Бенека, Убарэвіча, Дзякава і іншых. Ускрываецца ахвосце гэтай подлай банды. Але вораг да канца яшчэ не разгромлен і не выкарчаван. Вось чаму ад усёй КП(б)Б патрабуецца напружанне ўсёй волі і намаганняў, каб да канца разграміць подлыя банды агентаў япона-германскіх і польскіх шпіёнаў, шкоднікаў і тэрарыстаў.

Вораг аб'яднаўся ў адзінае антысавецкае падполле. Трацкізм, платформа правых рэстаўратараў капіталізма, нацдэмаўскія, бундаўскія і эсэраўскія «ідэі» — гэта толькі асобныя маскі; сутнасць іх адна: гэта — злейшыя агенты фашызма. Так вучаць нас факты, так вучыць нас таварыш Сталін, так вучаць нас Лютаўскі і Чэрвеньскі Пленумы ЦК ВКП(б). З усёй бязлітаснасцю абавязаны мы граміць і выкарчоўваць гэту подлую банду катаў працоўнага народу, фашыстаў, якой-бы маскай яны ні прыкрываліся.

Практыка вучыць нас, што там, дзе партыйныя арганізацыі ўмеюць слухаць масы і вучыцца ў мас, не пакідаюць без праверкі ні аднаго пісьма працоўнага, — там павышаецца рэволюцыйная пільнасць, і выкрыццё ворагаў народу ідзе паспяхова. З гэтых фактаў трэба зрабіць усе вывады. Ні адной заявы і пісьма працоўнага нельга пакідаць без праверкі. У той-жа час нельга дапускаць і лёгкадумнага падыходу да кадраў. Аднолькава шкодны як глухата да сігналаў мас, так і лёгкаважнасць, лёгкадумнасць у падыходзе да кадраў, усякага роду страхоўка.

Ворагі народу нанеслі нам велізарную шкоду. Недапушчальна было-б недаацэньваць размеры шкоды, нанесенай нам ворагамі. Каб ліквідаваць вынікі шкодніцтва, патрэбна прадуманая сістэма мер, ажыццяўляемых з усёй уласцівай большэвікам страсцю і напорыстасцю. Чэрвеньскі Пленум ЦК ВКП(б) распрацаваў такія меры па сельскай гаспадарцы. Ажыццяўленне іх выведзе нашу гаспадарку на шырокую дарогу і ўзніме соцыялістычную сельскую гаспадарку на небывалую дагэтуль вышыню. Кожны чэсны большэвік, партыйны і непартыйны, павінен усю сваю энергію аддаць на тое, каб ажыццявіць гэтыя важнейшыя рашэнні. Расхлябанасці, чыноўніцкім адносінам, рабоце без аганька, так званай пасіўнасці ў рабоце павінна быць абвешчана рашучая барацьба, як з'явам і фактам, якія нічога агульнага не маюць з большэвізмам, з большэвіцкімі адносінамі да работы.

Галоўнае ў сельскай гаспадарцы зараз — уборка ўраджаю. Той, хто сапраўды чэсна хоча ліквідаваць вынікі шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы, павінен дабіцца арганізаваных работ на ўборцы ўраджаю. Убраць у максімальна кароткія тэрміны, убраць усё, да апошняга гектара, убраць без страты адзінага коласа, выканаць абавязацельства перад дзяржавай па пастаўках сельскагаспадарчых прадуктаў — найпершы абавязак калгасніка і аднаасобніка, найпершы абавязак партыйнага і совецкага работніка, які працуе на вёсцы.

Зараз сесія ЦВК СССР абмяркоўвае «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Адна мэта, адно імкненне ляжыць у кожным пункце гэтага Палажэння — клопаты аб жывым чалавеку, аб грамадзяніне СССР, аб яго свабодзе, аб яго працы, аб яго правах і абавязках перад дзяржавай. Гэта вельмі ярка паказана ў дакладзе тав. Якаўлева, які публікуецца намі сёння. І гэта зусім зразумела: «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» — дзецішча Сталінскай Канстытуцыі, якая прадаставіла найвялікшыя правы чалавеку, грамадзяніну СССР.

Набліжаецца тэрмін, калі пачнуцца выбары ў Вярхоўны Совет СССР. Каб быць гатовым да выбараў, трэба максімальна палепшыць работу Советаў. Гэта тым больш неабходна ў БССР. У нашай рэспубліцы Галадзед, праводзячы праваапартуністычную практыку ў СНК, Чарвякоў, з прычыны непартыйных адносін да работы ў ЦВК, моцна запусцілі работу Советаў. Гэту запушчанасць неабходна ў найкарацейшы тэрмін перамагчы. Учора сесія ЦВК БССР выбрала на пост старшыні ЦВК БССР старога большэвіка і вядомага ў Беларусі партработніка тав. Міхаіла Осіпавіча Стакуна. Няма сумнення, што працоўныя БССР горача падтрымаюць гэту кандыдатуру і разам з тав. Стакуном хутка ліквідуюць запушчанасць у рабоце Советаў і вынікі, выцякаючыя з непартыйнай практыкі работы Галадзеда ў СНК і Чарвякова — у ЦВК БССР.

У апошні час, у сувязі з выбарамі партарганаў і праходзячымі зараз выбарамі комсамольскіх і прафесіянальных органаў у БССР, узнялася самакрытыка і павысілася палітычная актыўнасць працоўных. Народ БССР яшчэ больш згуртаваўся вакол комуністычнай партыі і вялікага Сталіна. Памыляецца аднак той, хто палумае, што патрабаванні, якія прад'яўлены нам таварышам Сталіным і Лютаўскім Пленумам ЦК ВКП(б) у адносінах умацавання сувязі з масамі, мы ўжо ажыццявілі. Наадварот, праходзячыя выбары комсамольскіх і прафесіянальных органаў паказваюць, што партыйныя арганізацыі кіруюць гэтай важнейшай справай недапушчальна дрэнна. Партыйныя арганізацыі часта стаяць на пазіцыі неўмяшання ў комсамольскія і профсаюзныя справы. Няма чаго растлумачваць, што гэта практыка, калі своечасова яна не будзе спынена, можа прынесці велізарныя беды. Пленум катэгарычна патрабаваў ад ЦК, ЦП профсаюзаў і партыйных арганізацый рашучага паляпшэння кіраўніцтва выбарамі комсамольскіх і прафесіянальных органаў. Гэта патрабаванне павінна быць ажыццёўлена неадкладна.

Перад КП(б)Б і ўсёй рэспублікай стаяць велізарныя задачы. Галоўныя з іх — бязлітасна выкарчаваць ворагаў і ліквідаваць вынікі шкодніцтва. У многіх яшчэ ўстановах, на прадпрыемствах, у МТС і калгасах да выраш[э]ння гэтых задач амаль яшчэ не прыступілі. Да канца не прадуманы яшчэ многімі таварышамі ўсе вывады, што выцякаюць з факта шкодніцтва. Многія райкомы партыі і райвыканкомы па-ранейшаму ўсё яшчэ скардзяцца на недахват кадраў, патрабуючы сабе работнікаў, і ў той-жа час не даюць дарогі вырасшым, выпрабаваным на рабоце, праверавым мясцовым кадрам. Пленум ЦК КП(б)Б расцаніў гэты кансерватызм у вылучэнні кадраў, як прамую дапамогу ворагу, які свядома тармазіў вылучэнне маладых кадраў з беларусаў, яўрэяў, палякаў і іншых, у асаблівасці з жанчын, і тым самым аслабляў росквіт рэспублікі і яе абароназдольнасць.

Нельга сур'ёзна думаць аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва без вылучэння маладых, праверэных кадраў. Без сур'ёзных мерапрыемстваў у гэтым напрамку ўсе спробы і меры па барацьбе з вынікамі шкодніцтва астануцца толькі добрымі пажаданнямі. Гэта трэба зразумець і зрабіць з гэтага відавочнага факта ўсе вывады.

Вораг яшчэ не выкрыт і не выкарчаван да канца. Яшчэ вышэй узнімем рэволюцыйную пільнасць і нашу боездольнасць у барацьбе за далейшыя перамогі ў будаўніцтве соцыялізма!

СУСТРЭЧА ПРАДСТАЎНІКОЎ КОМУНІСТЫЧНАГА І СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛАЎ МОЛАДЗІ

ВАЛЕНСІЯ (горад на ўсходнім узбярэжжы Іспаніі), 7 ліпеня. (БЕЛТА). Адбылася сустрэча прадстаўнікоў Соцыялістычнага Інтэрнацыянала моладзі Гансена і Оленгаўэра з прадстаўнікамі Комуністычнага Інтэрнацыянала моладзі Вольфам і Грынам. На пасяджэнні старшынстваваў генеральны сакратар федэрацыі аб'яднанай соцыялістычнай моладзі Карыльо, які прапанаваў рад мерапрыемстваў па аказанню дапамогі рэспубліканскай Іспаніі ў міжнародным маштабе.

У паведамленні, апублікаваным у сувязі з гэтай нарадай, указваецца, што абодва Інтэрнацыяналы лічаць сябе абавязанымі **аб'яднаць усе свае сілы для дапамогі іспанскаму народу.** Прадстаўнікі абодвых Інтэрнацыяналаў вітаюць федэрацыю аб'яднанай соцыялістычнай моладзі і выказваюць упэўненасць, што **аб'яднанне ўсёй іспанскай моладзі з'яўляецца гарантыяй перамогі.**

У Мадрыдзе адбыўся вялікі мітынг, на якім выступілі з прамовамі Вольф, Оленгаўэр і Даларэс Ібаруры (Пасіянарыя). Мітынг прайшоў пад знакам аб'яднання ўсіх сіл інтэрнацыянальнай моладзі для аказання дапамогі рэспубліканскай Іспаніі.

Тав. Стакун Міхаіл Осіпавіч нарадзіўся ў 1893 г. у сям'і беларускага селяніна-бедняка. Да 1909 г. ён працуе ў сельскай гаспадарцы бацькоў, а затым — пастухом. У 1909 годзе пераязджае ў Пецярбург, дзе працуе на фабрыцы Тарнтон у якасці рабочага і адначасова вучыцца ў вячэрняй школе.

У 1912 годзе тав. Стакун уступае ў партыю большэвікоў і прымае актыўны ўдзел у рэволюцыйным руху. У канцы 1912 года ён падвяргаецца арышту і пасля двухмесячнага зняволення высылаецца з Пецярбурга з пазбаўленнем права жыхарства ў 54 гарадах Еўрапейскай часткі Расіі. Пасля гэтага ён пераязджае на жыхарства ў горад Рыгу (гэты горад не ўваходзіў у лік 54 гарадоў), дзе працуе на фабрыцы, на будоўлях і т. д. і як большэвік прымае актыўны ўдзел у рускай частцы латвійскай соцыял-дэмакратычнай рабочай партыі. У канцы 1913 г. за актыўную рэволюцыйную работу тав. Стакун высылаецца з Рыгі да сябе на радзіму. Праз 3 месяцы ён пераязджае ў г. Равель (Талін), дзе прымае актыўны ўдзел у рэволюцыйнай рабоце Эстонскай С.Д.Р.П.(б), уваходзіць у Равельскі камітэт. У канцы 1914 г., пазбягаючы праследвання царскай ахранкі, тав. Стакун у другі раз пераязджае ў Пецербург і паступае на завод Новы Леснер. У ліпені 1915 г. ён арыштоўваецца зноў і пасля паўтарамесячнага зняволення высылаецца з Пецербурга з пазбаўленнем права на жыхарства ў ўсіх паселішчах, абвешчаных на ваенным становішчы. Тав. Стакун пераходзіць на нелегальнае становішча і вяртаецца ў Пецербург. У 1916 г. ён зноў заключаецца ў турму за рэволюцыйную работу сярод матросаў Балтфлота і аддаецца ваенна-марскому суду.

Пасля лютаўскай рэволюцыі тав. Стакун працуе па арганізацыі Чырвонай гвардыі ў Выбаргскім раёне Ленінграда і прымае актыўны ўдзел у Кастрычніцкім перавароце.

Пасля Кастрычніцкай рэволюцыі тав. Стакун працуе камісарам ваенна-гаспадарчага ўпраўлення Петраградскай ваеннай акругі, а потым, па 1922 год, — на прадпрыемстве ў якасці камісара Пензенскай губерні і ў Паўночным Каўказе.

З 1923 г. тав. Стакун на кіруючай партрабоце. У 1923—24 гг. ён працуе сакратаром Нова-Чаркаскага акругкома ВКП(б), у 1925—26 гг. — членам прэзідыума Паўночна-Каўказскай краёвой кантрольнай камісіі ВКП(б), у 1927 г. — сакратаром Стаўрапольскага акругкома ВКП(б), у 1930 г. — сакратаром Чыпінскага акругкома ВКП(б). Адтуль быў камандзіраваны на курсы марксізма-ленінізма пры ЦК ВКП(б).

У 1932 г. тав. Стакун выбіраецца сакратаром Усходне-Казахстанскага абкома ВКП(б), дзе працаваў да 1934 года. У 1935 годзе тав. Стакун прызначаецца ўпаўнаважаным Наркамхарчпрома па БССР. У гэтым-жа годзе ён быў выбран сакратаром Гомельскага гаркома КП(б)Б, дзе працаваў да апошняга часу.

Жураўлёў, Іван Герасімавіч — член ВКП(б) з 1918 года.

Нарадзіўся І. Г. Жураўлёў у 1898 годзе ў сям'і селяніна-бедняка Іванаўскай прамысловай вобласці. Да рэволюцыі працаваў маляром у падрадчыка ў Маскве.

Са студзеня 1919 года па ліпень 1922 года тав. Жураўлёў знаходзіцца ў радах Чырвонай Арміі, выконваючы розныя абавязкі — ад радавога байца да камісара палка.

Пачынаючы з 1922 года і да зацвярджэння яго намеснікам старшыні СНК БССР тав. Жураўлёў вядзе адказную партыйную работу ў розных мясцовасцях Совецкага Саюза: у Уладзімірскай губерні, на Паўночным Каўказе і інш.

У 1932—33 гг. тав. Жураўлёў вучыцца на курсах марксізма-ленінізма пры ЦК ВКП(б), а потым ЦК ВКП(б) камандыруецца ў БССР на партыйную работу. У Віцебску ён выбіраецца першым сакратаром віцебскага гаркома КП(б)Б, дзе і працаваў да гэтага часу.

АДКРЫЛАСЯ IV СЕСІЯ ЦВК СССР

У Вялікім Крамлёўскім палацы ўчора адкрылася IV сесія ЦВК СССР VII склікання. Выконваючы волю вялікага совецкага народу, сесія павінна абмеркаваць і зацвердзіць праект совецкага выбарчага закона «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік».

19 гадзін 15 мінут. У прэзідыуме паяўляюцца таварышы **Сталін, Молатаў, Калінін, Кагановіч, Варашылаў, Андрэеў, Мікаян, Чубар, Касіор, Жданаў, Ежоў, Хрушчоў, Якаўлеў, Любчэнка.** Поўная захаплення авацыя цягнецца некалькі хвілін. Усе ўстаюць. Нясуцца прывітальныя воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін! таварышу Сталіну — ура!»

Тав. Калінін выступае з уступнай прамовай.

ПРАМОВА тав. М. І. КАЛІНІНА

Таварышы, Надзвычайны VIII Усесаюзны З'езд Советаў 5 снежня 1936 г. прыняў Канстытуцыю Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік — Сталінскую Канстытуцыю! **(Шумныя доўгія апладысменты і авацыя ўсёй залы. Воклічы з месц: «Няхай жыве Сталінская Канстытуцыя!»).**

Адначасова з гэтым з'езд сваёй пастановай даручыў Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту СССР распрацаваць і зацвердзіць «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных рэспублік».

Прэзідыум ЦВК СССР 1 ліпеня бягучага года ўхваліў распрацаваны камісіяй Прэзідыума ЦВК СССР праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» і ўносіць яго на разгляд данай IV сесіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР VII склікання.

Як вы бачыце з апублікаванага тэкста праекта «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР», ён распрацаван на аснове Сталінскай Канстытуцыі і поўнасцю гарантуе і ахоўвае канстытуцыйныя правы ўсіх грамадзян нашай соцыялістычнай радзімы — Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Таварышы члены Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта, нам прадстаіць вялікая і вельмі адказная перад народам работа — абмеркаваць і зацвердзіць закон аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР, стварыць закон, варты Вялікай Сталінскай эпохі. **(Шумныя, доўгія апладысменты).**

Дазвольце пасяджэнне IV сесіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта аб'явіць адкрытым. **(Бурныя апладысменты).**

Члены Саюзнага Совета і Совета Нацыянальнасцей раздзельным галасаваннем аднагалосна зацвярджаюць парадак дня і рэгламент работы сесіі. Сесія прымае рашэнне заслухаць даклад аб праекце Палажэння на пленарным пасяджэнні і абмеркаваць яго раздзельна — у Саюзным Совеце і Совеце Нацыянальнасцей.

Затым з дакладам аб праекце «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік» выступае тав. Я. А. Якаўлеў, сустрэты апладысментамі.

Першае пасяджэнне сесіі закрываецца ў 20 гадзін 40 мінут.

Сёння ў Саюзным Совеце і Совеце Нацыянальнасцей, якія засядаюць раздзельна, пачынаецца абмеркаванне даклада аб праекце «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік».

ПАЗЫКА УМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ СССР

ЗВЫШ 833 ТЫСЯЧ ПРАЦОЎНЫХ БССР ПАДПІСАЛІСЯ НА ПАЗЫКУ

На даных Галоўнага кіраўніцтва ашчадкасамі БССР на 7 ліпеня па рэспубліцы рэалізавана Пазыка ўмацавання абароны Саюза ССР на суму 81.041 тысяча рублёў. На гарадах БССР на пазыку падпісаліся 439.600 чалавек (рабочых, служачых, членаў саматужна-прамысловых арцелей і інш. насельніцтва). На вёсцы пазыкай ахоплена 394 тысячы калгаснікаў і аднасобнікаў на агульную суму 10.438 тысяч рублёў.

МАЯ РАДАСЦЬ

Ворагі народу тухачэўскія, гамарнікі і інш. хацелі нам зноў вярнуць старое праклятае жыццё, але гэта нікому ніколі не ўдалося і не ўдасца. Мы любім нашу радзіму і за яе гатовы аддаць усё сваё жыццё.

Наша соцыялістычная радзіма вывела на светлы шлях мільёны такіх людзей, як я. У мінулым я — бедная батрачка, эксплаатавалася на капіталістычнай фабрыцы. Была я забітая, цёмная, зусім непісьменная.

Цяпер я часта сама дзіўлюся, як я вырасла, стала свядомай удзельніцай соцыялістычнага будаўніцтва. Я была дэлегаткай VIII Усесаюзнага З'езда Советаў, на якім зацвярджалася Сталінская Канстытуцыя. Як-жа мне не радавацца, калі мая соцыялістычная радзіма дала мне сапраўднае радаснае жыццё!

Таму і пазыкі, якія ідуць на паляпшэнне нашага жыцця, я сустракаю з усёй радасцю. На пазыку ўмацавання абароны СССР я падпісалася на месячны заработак (300 руб.).

МАРЫЯ ЗАХАРАЎНА ФЕДАРЭНКА,
ініцыятар стаханаўскага руху на рэчыцкай запалкавай фабрыцы «Х Кастрычнік».

ВЫКЛЮЧНАЯ АКТЫЎНАСЦЬ

ЧЭРВЕНЬ. З вялікім уздымам праходзіць падпіска на новую пазыку ў Чэрвеньскім раёне. Закончылі падпіску Раваніцкі спіртзавод, арцель «Молат», дзіцячы дом і швейная арцель «Новы шлях». Тут усе рабочыя і работніцы ахоплены падпіскай на месячны аклад.

Паспяхова праходзіць падпіска і на вёсцы. 127 членаў арцелі «1 мая» падпісаліся на пазыку на 14.410 рублёў. Набліжаюцца да завяршэння падпіскі калгасы «Чырвоны барацьбіт», імя Сталіна, імя Карла Маркса і «Жнівень». Старшыня калгаса імя Молатава Шульман падпісаўся на новую пазыку на 200 рублёў. Калгаснік гэтага калгаса Зяньковіч Уладзімір падпісаўся на 150 руб. Падпіска прадаўжаецца пры выключнай актыўнасці.

СЕРГЕЕНЯ.

КРОЎНАЯ СПРАВА

На Дубровенскаму раёну маланкаю пранеслася паведамленне аб выпуску пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР. Шырока разгарнулася падпіска сярод рабочых, служачых і калгаснікаў раёна. На фабрыцы «Дняпроўская мануфактура» за два дні сума падпіскі дасягнула 182.000 рублёў. На Лядняпскаму сельсовету падпіска дасягнула 71.000 рублёў, па Мардашэвіцкаму — 12.000 рублёў і т. д. На сходзе ў калгасе «Дняпроўскае ўзбярэжжа», Чарнаручанскага сельсовета, калгасніца Ганна Сцефаненка заявіла:

— Пазыка — наша кроўная справа, бо яна ідзе на ўмацаванне нашай Чырвонай Арміі і шчаслівай краіны.

Падпіска на раёну паспяхова працягваецца.

ШАКУЦЁЎ, БАЖКОЎ.

АБ ПРЫСВАЕННІ ЗВАННЯ ГЕРОЯ СОВЕЦКАГА САЮЗА КАМАНДЗІРАМ РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА СССР

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт СССР пастанаўляе:

За ўзорнае выкананне спецыяльных заданняў Урада па ўмацаванню абароннай магутнасці Совецкага Саюза і праяўлены ў гэтай справе гераізм, прысвоіць званне **Героя Совецкага Саюза** з уручэннем ордэна **Леніна:**

1. Камбрыгу **Пумпур** Петру Іванавічу.
2. Капітану **Калеснікаву** Канстанціну Ільічу.
3. Ст. лейтэнанту **Дзенісаву** Сергею Пракоф'евічу.
4. Лейтэнанту **Хаванскаму** Івану Андрэевічу.
5. Малодшаму камандзіру **Новікаву** Васілію Міхайлавічу.
6. Малодшаму камандзіру **Білібіну** Кузьме Якаўлевічу.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР М. КАЛІНІН.

За сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР член Прэзідыума ЦВК СССР Н. ФІЛАТАЎ.

Масква, Крэмль.
4 ліпеня 1937 г.

4-я СЕСІЯ ЦВК САЮЗА ССР VII СКЛІКАННЯ

АБ ПРАЕКЦЕ „ПАЛАЖЭННЯ АБ ВЫБАРАХ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР“

Даклад т. ЯКАЎЛЕВА Я. А. 4-й сесіі ЦВК СССР VII склікання 7 ліпеня 1937 года

I.

Як забяспечваецца ўсеагульнае, роўнае і прамое выбарчае права і тайнае галасаванне

Надзвычайны VIII З'езд Саветаў СССР даручыў Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту Саюза ССР на аснове новай Канстытуцыі СССР распрацаваць і зацвердзіць Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР.

Прадстаўлены Прэзідыумам Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР на разгляд і зацвярджэнне сесіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» [illegible] Канстытуцыяй СССР [illegible] выбарчай сістэме. Праект выбарчага закона [illegible] устаноўленай Сталінскай Канстытуцыяй [illegible].

Сталінскай Канстытуцыяй СССР устаноўлена ўсеагульнае выбарчае права.

Адпаведна выбарчы закон забяспечвае кожнаму грамадзяніну, дасягнуўшаму 18 год, [illegible] (артыкул 8). Разумеецца, асобы, пазбаўленыя выбарчых праў па судовых прыгаворах, а таксама асобы, прызнаныя ва ўстаноўленым законам парадку ўмалішанымі, у спіскі выбаршчыкаў не ўключаюцца (артыкул 9).

Ніякага цэнзу аселласці наш выбарчы закон не патрабуе [illegible] Злучаных Штатах Амерыкі.

Грамадзяніну, [illegible].

Само сабой разумеецца, што праект выбарчага закона [illegible] выключае ўсякае патрабаванне маёмаснага цэнзу, які [illegible] Злучаных Штатах Амерыкі. На асобных штатах ЗША ад [illegible].

Выбарчыя законы ў радзе найбольш буржуазных дзяржаў [illegible] (Францыя, Чэхаславакія). [illegible] Чырвонай Арміі [illegible] Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію палітычная асвета ўмацоўвае, павышае ў ёй вайсковую дысцыпліну.

Жанчына ў радзе буржуазна-дэмакратычных краін, нават такіх, як Швейцарыя, Францыя, Бельгія, пазбаўлена выбарчых праў. У нас-жа жанчыны карыстаюцца [illegible] правамі выбіраць і быць выбранымі, як і мужчыны.

Нарэшце, наш праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» забяспечвае ўсеагульнасць выбарчага права тым, што выключае ў якой-бы там ні было форме магчымасць адхілення каго-б там ні было ад выбараў па нацыянальнаму прызнаку. [illegible]

[illegible] агульнага агляду і праверкі (арт. 13).

[illegible]

Так справа абстаіць з забеспячэннем прынцыпа ўсеагульнага выбарчага права [illegible].

[illegible] селяніна.

Выбарчая акруга па выбарах у Совет Саюза складаецца па прынцыпу: 300.000 насельніцтва [illegible] (арт. 21).

[illegible] Участак буржуазнай 6-й акругі Парыжа з 8.000 выбаршчыкаў пасылае аднаго дэпутата, — аднаго-ж дэпутата пасылае другі ўчастак акругі Корбей з 50.000 выбаршчыкаў, размешчаны ў пралетарскім прадмесці Парыжа.

Так забяспечваецца роўнасць усіх грамадзян СССР пры выбарах у Совет Саюза. [illegible]

Выбарчая акруга па выбарах у Совет Нацыянальнасцей складаецца па прынцыпу: 25 акруг на кожную саюзную рэспубліку, 11 акруг на кожную аўтаномную рэспубліку, 5 акруг на кожную аўтаномную вобласць і адна акруга ў кожнай нацыянальнай акрузе. [illegible] (арт. 22).

[illegible] (арт. 11).

[illegible]

[illegible] (арт. 76);

[illegible] (арт. 77);

[illegible] (арт. 80);

[illegible] (арт. 90).

[illegible] (Апладысменты).

II.

Як забяспечваецца права грамадскіх арганізацый і таварыстваў працоўных на выстаўленне сваіх кандыдатаў

Пераходжу да пытання аб тым, як праект выбарчага закона забяспечвае права грамадскіх арганізацый і таварыстваў працоўных на выстаўленне сваіх кандыдатаў.

Працытую артыкул 56 выбарчага закона, асноваан на артыкуле 141 Канстытуцыі СССР:

«Права выстаўлення кандыдатаў у Вярхоўны Совет СССР забяспечваецца за грамадскімі арганізацыямі і таварыствамі працоўных — на падставе артыкула 141 Канстытуцыі СССР: за комуністычнымі партыйнымі арганізацыямі, прафесіянальнымі саюзамі, кааператывамі, арганізацыямі моладзі, культурнымі таварыствамі і іншымі арганізацыямі, зарэгістраванымі ва ўстаноўленым законам парадку».

Далей цытую артыкул 57:

«Права выстаўлення кандыдатаў ажыццяўляюць як цэнтральныя органы грамадскіх арганізацый і таварыстваў працоўных, так і іх рэспубліканскія, краявыя, абласныя і раённыя органы, таксама як агульныя сходы рабочых і служачых па прадпрыемствах, чырвонаармейцаў — па вайсковых часцях, а таксама агульныя сходы сялян па калгасах, рабочых і служачых соўгасаў — па соўгасах».

Гэтыя артыкулы маюць велізарнае значэнне — яны ўнесены па прапанове таварыша Сталіна — іх мэта развіць, расшырыць, гарантаваць совецкую дэмакратыю. Прадастаўляючы права выстаўлення кандыдатаў у дэпутаты агульным сходам рабочых і служачых па прадпрыемствах, чырвонаармейцаў — па вайсковых часцях, а таксама агульным сходам сялян па калгасах, рабочых і служачых соўгасаў — па соўгасах, гэтыя артыкулы забяспечваюць сапраўдны соцыялістычны дэмакратызм на выбарах у Вярхоўны Совет СССР.

Прапануемы праектам выбарчага закона парадак рэгістрацыі кандыдатаў мае на мэце абля́гчыць і спрасціць грамадскім арганізацыям і таварыствам працоўных выстаўленне сваіх кандыдатаў у дэпутаты ў Вярхоўны Совет СССР.

На акруговыя выбарчыя камісіі ўскладаецца абавязак зарэгістраваць усіх без выключэння кандыдатаў у дэпутаты ў Вярхоўны Совет СССР, якія выстаўлены грамадскімі арганізацыямі і таварыствамі працоўных з захаваннем патрабаванняў Канстытуцыі СССР і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» (арт. 60). Адмаўленне акруговай выбарчай камісіі ў рэгістрацыі кандыдата ў Вярхоўны Совет СССР можа быць абскарджана ў двухдзенны тэрмін у вышэйстаячую выбарчую камісію (артыкулы 63 і 64).

Усе зарэгістраваныя кандыдаты ў дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР падлягаюць абавязковаму ўключэнню ў выбарчы бюлетэнь (арт. 66). Выбарчыя бюлетэні [illegible] (арт. 67).

Для выстаўлення [illegible] прозвішча, імя і імя па бацьку кандыдата, яго ўзросту, месца жыхарства, партыйнасці, а таксама асабістай згоды кандыдата ў дэпутаты галасавацца па данай выбарчай акрузе ад выставіўшай яго арганізацыі (арт. 61).

У пераважнай большасці буржуазных краін, якія навет афішыруюць дэмакратычныя асновы, грамадзяне падзяляюцца на актыўных і пасіўных, актыўнае і пасіўнае выбарчыя правы не супадаюць. Так, навет у Злучаных Штатах Амерыкі не могуць быць выбраны ў ніжнюю палату асобы маладзей 25 год, а ў верхнюю маладзей 30 год; у Францыі не могуць быць выбраны ў ніжнюю палату асобы маладзей 25 год, а ў верхнюю—асобы маладзей 40 год; у Чэхаславакіі не могуць быць выбраны ў ніжнюю палату асобы маладзей 30 год, а ў верхнюю—асобы маладзей 45 год і ў Нарвегіі не могуць быць выбраны як у ніжнюю, так і ў верхнюю палаты асобы маладзей 30 год. У адрозненне ад іх праект нашага выбарчага закона не ведае ніякіх абмежаванняў па ўзросту для кандыдатаў у дэпутаты. Асобам, якія не маюць непрыемнасці пераваліць ужо за 40 год, наш выбарчы закон прадастаўляе магчымасць быць выбранымі ў Вярхоўны Совет, калі яны заслужаць гэтага асабістымі здольнасцямі і карыснай працай для грамадства. У гэтым факце знаходзяць сваё адлюстраванне іншыя адносіны да моладзі ў совецкай краіне, чым у краінах буржуазных. Совецкая краіна дае сваёй моладзі роўныя правы не толькі на вытворчасці, але і ў кіраванні дзяржавай, не толькі ў праве выбіраць, але і ў праве быць выбранай.

Наш праект выбарчага закона не патрабуе для кандыдата ў дэпутаты павялічанага цэнза аселласці, і тым больш выключае такія абмежаванні дэмакратычных прынцыпаў, якія прымяняюцца, напрыклад, у Англіі, дзе патрабуецца ўнясенне залогу ў 150 фунтаў стэрлінгаў за кожнага высунутага кандыдата, або ў Францыі і Чэхаславакіі, дзе на кандыдата ўскладаюцца, напрыклад, расходы па аплаце кошту выбарчых бюлетэняў.

Праект нашага «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» у адрозненне ад такіх буржуазна-дэмакратычных краін прадугледжвае аплату ўсіх выдаткаў, у тым ліку і на друкаванню выбарчых бюлетэняў за кошт дзяржавы.

Не маёмаснае становішча, не нацыянальная паходжанне, не пол, не службовае становішча, не ўзрост, а асабістыя здольнасці і асабістая праца кожнага грамадзяніна вызначаюць магчымасць выбрання таго ці іншага грамадзяніна ў Вярхоўны Совет СССР, роўна як у любы Совет дэпутатаў працоўных. (Апладысменты).

Кожнай грамадскай арганізацыі і таварыству працоўных, якія высунулі кандыдата, зарэгістраванага ў акруговай выбарчай камісіі, роўна як кожнаму грамадзяніну СССР, праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» забяспечвае права і фактычную магчымасць агітацыі за гэтага кандыдата на сходах, у друку і іншымі спосабамі, указанымі ў артыкуле 125 Канстытуцыі СССР, які гаворыць:

«У адпаведнасці з інтарэсамі працоўных і ў мэтах умацавання соцыялістычнага ладу грамадзянам СССР гарантуецца законам:

а) свабода слова,
б) свабода друку,
в) свабода сходаў і мітынгаў,
г) свабода вулічных працэсій і дэманстрацый.

Гэтыя правы грамадзян забяспечваюцца прадастаўленнем грамадскім арганізацыям і таварыствам працоўных друкарань, запасаў паперы, грамадскіх будынкаў, вуліц, сродкаў сувязі і іншых матэрыяльных умоў, неабходных для іх ажыццяўлення.

Так справа абстаіць з пытаннем аб праве выстаўлення кандыдатаў.

[illegible]

[illegible] германская фашысцкая [illegible] манская партыі спасылаецца навет на артыкул 56 праекта выбарчага закона.

Мы тут ловім хлусоў на месцы злачынства!

Параўнайце гэтае цверджанне з артыкуламі 56 і 57 праекта выбарчага закона, мною ўжо працытаванымі, якія прадастаўляюць права выстаўлення кандыдатаў не толькі комуністычным партыйным арганізацыям, але і прафесіянальным саюзам, кааператывам, арганізацыям моладзі, культурным таварыствам і іншым арганізацыям, зарэгістраваным ва ўстаноўленым законам парадку, не толькі цэнтральным органам гэтых грамадскіх арганізацый і таварыстваў працоўных, але і агульным сходам рабочых і служачых па прадпрыемствах, чырвонаармейцаў — па вайсковых часцях, а таксама агульным сходам сялян па калгасах, рабочых і служачых соўгасаў — па соўгасах.

Чаму-ж паны фашысты ў сваім афіцыёзе заяўляюць аб тым, быццам артыкул 56 забараняе каму-б там ні было, апрача комуністычнай партыі і падпарадкаваных ёй арганізацый выстаўляць сваіх кандыдатаў. Ясна з гэтага адно: яны баяцца паведаміць аб праўдзе нашага выбарчага закона навет членаў сваёй фашысцкай партыі (апладысменты). Яны баяцца праўды, яны баяцца таго, як-бы рабочыя і сяляне і навет некаторыя члены іх фашысцкай партыі не даведаліся-б аб тым, што на выбарах вышэйшага органа ўлады нашай краіны любое прадпрыемства, любы калгас і соўгас, любая вайсковая часць могуць выставіць сваіх кандыдатаў, за іх змагацца і агітаваць. Яны баяцца параўнання з выбарчым законам соцыялістычнай краіны сваіх выбарчых парадкаў, згодна якім усіх кандыдатаў на выбарах па ўсёй краіне вылучае адзін Гітлер за ўвесь народ, ці італьянскіх фашысцкіх парадкаў, згодна якім увесь спіс кандыдатаў у 400 чалавек выстаўляецца «фашысцкім советам», гэта значыць зноў-такі Мусаліні. Накопт гэтага, аднак, не шкодзіць успомніць старую рускую прыказку: «Праўда—шыла ў мяшку: не ўтоіш» (працяглыя апладысменты). Між іншым: няхай папрабуюць паны фашысты, імянуючыя сябе нацыянал-соцыялістамі, а на справе — песняры сярэдневякоўя, мракабесся і іезуіцкага ордэна — прыстасаваць нашу выбарчую сістэму. Няхай папрабуюць прадставіць на выбарах права выстаўлення кандыдатаў навет сваім фашысцкім прафесіянальным саюзам. Няхай дазволяць вылучыць сваіх кандыдатаў калектывам рабочых, батракоў памешчыцкіх маёнткаў, радавых служачых іх устаноў! Што астанецца ад фашызма?! І пуху не будзе!! (Доўгія апладысменты).

На прыкладзе таго, як будуць выстаўляцца кандыдаты ў Вярхоўны Совет СССР, з усёй сілай дэманструецца зноў і зноў той факт, што совецкая дэмакратыя з'яўляецца дэмакратыяй нязмерна больш высокай і больш шырокай, больш перадавой у параўнанні з дэмакратыяй буржуазнай, што совецкая дэмакратыя, у адрозненне ад буржуазнай, не толькі не баіцца народа, не толькі не аддзяляе сябе ад народа, але звaрачаецца да мас працоўных, прапануе працоўным выстаўляць сваіх кандыдатаў на заводах, фабрыках, у калгасах, соўгасах. Справа тут у тым, што большэвікі, як указаў таварыш Сталін, «моцны тым, што трымаюць сувязь са сваёй мацерай, з масамі, якія парадзілі, ускармілі і выхавалі іх. І пакуль яны трымаюць сувязь са сваёю мацерай, з народам, яны маюць усе шансы на тое, каб астацца непераможнымі». (Доўгія апладысменты)

III.

Арганізацыя выбараў

Самая арганізацыя выбараў і падліку галасоў распрацавана ў праекце «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» такім чынам, каб гарантаваць ажыццяўленне дэмакратыі на практыцы і абараніць грамадзян СССР ад усіх спроб сказіць рэзультаты галасавання.

Наш праект прадугледжвае апублікаванне спісаў выбарчых акруг адначасова з назначэннем дня выбараў (артыкулы 23 і 24), што дасць магчымасць пабудаваць выбарчыя акругі ў адпаведнасці з тым, як складзецца насельніцтва краіны да выбараў.

Праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» у пытанні аб арганізацыі выбарчых участкаў кіруецца задачай аблягчыць кожнаму грамадзяніну СССР ажыццяўленне яго выбарчага права. Гарады, прамысловыя пункты, буйныя сёлы і тэрыторыі сельсоветаў, якія налічваюць больш 2.000 жыхароў, падзяляюцца на выбарчыя ўчасткі з разліку адзін выбарчы ўчастак на 1.500—2.000 насельніцтва. Тэрыторыя сельсовета, які налічвае не больш 2.000 жыхароў, як правіла, павінна складаць адзін выбарчы ўчастак.

Аднак, у кожнай станіцы, зёсы, кішлаку, ауле, які налічвае ад 500, але не больш 2.000 жыхароў, арганізуецца асобны выбарчы ўчастак.

Для аддаленых паўночных і ўсходніх раёнаў, дзе пераважаюць дробныя паселішчы, — праект выбарчага закона прапануе дапусціць арганізацыю выбарчых участкаў, пачынаючы са 100 чалавек насельніцтва. Гэта зроблена па просьбе работнікаў паўночных раёнаў, якія заявілі, што ў працiўным выпадку грамадзянам, якія жывуць у паўночных раёнах, прышлося-б для ажыццяўлення свайго выбарчага права прыязджаць за дзесяткі кілометраў, што не заўсёды даступна.

Для суднаў, якія знаходзяцца ў плаванні ў дзень выбараў, для бальніц, санаторыяў, радзільных дамоў, дамоў інвалідаў, — праект лічыць магчымым арганізацыю выбарчых участкаў пры наяўнасці не менш 50 выбаршчыкаў.

(Працяг даклада тав. Якаўлева гл. у наступным нумары).

САМЫ ДЭМАКРАТЫЧНЫ ВЫБАРЧЫ ЗАКОН

Чацвертай сесіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР VII склікання, якая адкрываецца сёння ў Маскве, прадстаіць абмеркаваць праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік» і даць гэтаму Палажэнню сілу закона. Гэтым самым Цэнтральны Выканаўчы Камітэт завяршае вялікую гістарычную справу дэмакратызацыі выбарчай сістэмы, як неад'емнай часткі новай Канстытуцыі СССР.

Канстытуцыя СССР адкрываецца цяпер перад усім светам, як закончаны велічны будынак, здзіўляючы цэльнасцю, строгасцю, яснасцю ўсіх сваіх ліній, усяго свайго гістарычнага замыслу. Гэта — грандыёзны помнік мыслі і волі, які вянчае сусветна-гістарычную перамогу рабочага класа і знамянуе новую эпоху ў грамадскім будаўніцтве.

Успомнім асноўныя этапы, праз якія прайшло стварэнне новай Канстытуцыі СССР, зараз завяршаемае Палажэннем аб выбарах у Вярхоўны Совет. Пачатак быў пакладзен на VII З'ездзе Саветаў 6 лютага 1935 года пастановай па дакладу таварыша Молатава аб унясенні некаторых змен у Совецкую Канстытуцыю. Таварыш Молатаў так пачаў свой даклад:

«Пытанне аб унясенні некаторых змен у совецкую канстытуцыю пастаўлена на гэтым з'ездзе па прапанове Цэнтральнага Камітэта Ўсесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў). У самім Цэнтральным Камітэце гэта пытанне было пастаўлена па ініцыятыве таварыша Сталіна. (Апладысменты)».

Першы пункт прынятай VII З'ездам пастановы гаварыў:

«Унесці ў Канстытуцыю Саюза ССР змены ў напрамку:

а) далейшай дэмакратызацыі выбарчай сістэмы ў сэнсе замены не зусім роўных выбараў роўнымі, шматступенных — прамымі, адкрытых — закрытымі...»

На наступны дзень, 7 лютага 1935 г., у выкананне рашэння З'езда Саветаў першая сесія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта выбрала Канстытуцыйную Камісію пад старшынствам таварыша Сталіна. Пад яго непасрэдным кіраўніцтвам Камісія распрацавала праект Канстытуцыі СССР, і 11 чэрвеня 1936 г. Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта пастанавіў апублікаваць гэты праект для ўсенароднага абмеркавання.

Амаль пяць месяцаў уся краіна абмяркоўвала праект Канстытуцыі. Гэтыя месяцы памятны. Ініцыятыва таварыша Сталіна была падхоплена мільёнамі. Ніколі і ні ў адной краіне не ішлі з такім захапленнем, з такой палкасцю, шчырасцю і свабодай спрэчкі аб важнейшых пытаннях дзяржаўнага будаўніцтва. Гэта была ўсенародная школа палітычнага выхавання.

Партыя і ўрад уважліва прыслухоўваліся да голасу народа. Безліч прапаноў і паправак былі сабраны і вывучаны.

Надзвычайны VIII Усесаюзны З'езд Саветаў адкрыўся 25 лістапада 1936 года гістарычным дакладам таварыша Сталіна аб праекце Канстытуцыі Саюза ССР. Яна стала асноўным законам совецкай краіны і разам — важнейшым дакументам комунізма, роўным па значэнню «Комуністычнаму маніфесту» Маркса і Энгельса. Канстытуцыя СССР — гэта маніфест перамогшага соцыялізма, маніфест ажыццяўлення найвялікшых запаветаў Леніна.

Надзвычайны VIII З'езд Саветаў 5 снежня 1936 г. зацвердзіў Канстытуцыю, якая па праву была названа народам Сталінскай Канстытуцыяй. З'езд даручыў Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту Саюза ССР на падставе новай Канстытуцыі СССР распрацаваць і зацвердзіць Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет. Сесія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР, якая адкрываецца сёння, 7 ліпеня, заклікана выканаць гэта і тым завяршыць гістарычную работу.

Такія асноўныя этапы. Усе яны неразрыўна звязаны з імем таварыша Сталіна. Яму належыць ініцыятыва. Яму належаць глыбокія мыслі і чаканныя формулы закона. Урад і Цэнтральны Камітэт партыі разам з усім народам арганізуюць перамогі соцыялізма. Распрацоўка пытанняў Совецкай Канстытуцыі — гэта найбольш яркі, найбольш выдатны прыклад сапраўды большэвіцкай дэмакратыі.

Самая дэмакратычная канстытуцыя ў свеце створана самым дэмакратычным шляхам. Яе падрыхтоўка найлепшая. Яна ішла няўхільна па аднаму шляху, і гэты шлях ёсць павышэнне большэвіцкай свядомасці мас. Усюды ў буржуазных краінах выбарчыя сістэмы разглядаюць выбаршчыкаў як «галасуючае стада». Совецкі выбарчы закон пабудаван на глыбокай павазе да выбаршчыка. Важны не толькі яго голас, — важна яго самастойная думка, яго свабоднае і разумнае слова.

Які вялізны крок зрабіла ўся наша краіна наперад за гэтыя гады падрыхтоўкі і абмеркавання Канстытуцыі! Новы выбарчы закон з'яўляецца не як збор артыкулаў, прыдуманых спецыялістамі права. Ён узят з жыцця і правераны вопытам палітычнай работы. Перад выбарамі ў Вярхоўны Совет адбываюцца выбары ў партыйных арганізацыях, выбары ў профсаюзных арганізацыях. Гэта таксама школа народнага выхавання. На сходах масы вучацца крытыкаваць па-дзелавому, па-сапраўднаму, па-большэвіцку, і мы ведаем, як строга, справядліва, удумліва адносяцца працоўныя да работнікаў, пастаўленых на адказныя пасты.

Совецкі выбарчы закон улічыў вопыт жыцця. Ён не мог капіраваць буржуазныя выбарчыя сістэмы, не мог проста выкарыстаць багаты вопыт гісторыі. Выбары ў грамадстве, у якім ліквідаваны эксплаататарскія класы, прынцыпова адрозніваюцца ад выбараў у класавым грамадстве, у якім улада належыць буржуазіі. Нашы выбары — гэта сапраўды свабодны адбор народам лепшых людзей з народа.

Совецкая краіна атрымлівае самы дэмакратычны выбарчы закон у такі час, калі фашысцкая асцервянелая буржуазія ва ўсіх капіталістычных краінах вядзе адчайны паход супроць астаткаў дэмакратыі. Спроба ажыццявіць дэмакратычны рэжым у Іспаніі выклікала разбойніцкую мабілізацыю фашысцкіх дзяржаў, Германіі і Італіі, у дапамогу генеральскай бандзе Франко. Старыя «дэмакратычныя» краіны пакрываюць сябе чорнымі плямамі ганьбы, калі безудзельна глядзяць на барацьбу іспанскага народа з фашысцкімі міжнароднымі разбойнікамі, або навет дапамагаюць гэтым разбойнікам.

Крызіс буржуазнай дэмакратыі слугі капіталістычнай навукі паспяшаліся абвясціць крызісам усякай дэмакратыі, дэмакратыі «наогул». Але ў самы разгар іх трунакапальнай работы дэмакратыя таржаствуе як пралетарская дэмакратыя, як свабодна і незалежна выбраная ўсім народам улада. Новы выбарчы закон СССР — гэта новы сакрушаючы ўдар па фашызму і ўсіх яго слугах.

Фашысцкая буржуазія прабавала сарваць і стварэнне Канстытуцыі СССР. Сапраўды гэта была спроба з нягоднымі сродкамі! Уся трацкісцка-фашысцкая, шпіёнская, бухарынская і іншая ім падобная сволач замышляла стварыць на касцях і крыві працоўных дыктатуру катаў, уладу германа-японскіх генералаў і іх агентаў. Яны замышлялі вялікія крывепраліцці і вазіліся ў брудным шпіёнскім падполлі. Але, громячы іх смуродныя гнёзды, вычосваючы іх жалезнай грабёнкай з патаемных куткоў, краіна ні на хвіліну не спыняла сваёй падрыхтоўкі да дэмакратычных выбараў, да таржаства пралетарскай дэмакратыі. Нікчэмныя фашысцкія выраджэнцы павержаны ў прах, усеагульная агіда і нянавісць народа — вось іх лёс.

Упэўненым, жалезным поступам ідзе наша вялікая краіна да выбараў. Разлавіўшы шпіёнаў і здраднікаў, выкрываючы тых, хто яшчэ хаваецца ў шчылінах, наш народ прадаўжае сваю справу. Сапраўдная дэмакратыя страшна ворагам народу, шпіёнам і тэрарыстам. Надыходзячыя выбары яшчэ больш падымуць ролю і значэнне совецкай дэмакратыі, асветленай Сталінскай Канстытуцыяй. Комуністычная партыя згуртуе вакол сябе новыя мільёны барацьбітоў за соцыялізм.

Дэмакратыя ў дакладным сэнсе слова, у дакладным перакладзе на рускую мову азначае ўладу народа. Ніколі да Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі слова гэта не супадала з рэчаіснасцю. У буржуазным грамадстве дэмакратыя была заўсёды ўладаю над народам. І толькі ў краіне дыктатуры рабочага класа, у совецкай краіне Сталінская Канстытуцыя вяртае слову дэмакратыя сапраўднае яго значэнне.

„Праўда“.

Друкуючы гэты праект Камісіі Народнага Камісарыята Земляробства СССР і Народнага Камісарыята Зернавых і Жывёлагадоўчых Соўгасаў СССР „Аб увядзенні правільных севазваротаў“, рэдакцыя „Звязды“ заклікае сельскагаспадарчых вучоных, аграномаў, калгаснікаў, рабочых соўгасаў і ўсіх работнікаў сельскай гаспадаркі прыняць удзел на старонках друку ў абмеркаванні пытання аб увядзенні правільных севазваротаў.

АБ УВЯДЗЕННІ ПРАВІЛЬНЫХ СЕВАЗВАРОТАЎ

Праект Камісіі Народнага Камісарыята Земляробства Саюза ССР і Народнага Камісарыята Зернавых і Жывёлагадоўчых Соўгасаў Саюза ССР

Поўная і канчатковая перамога калгаснага ладу, непадзельнае панаванне сістэмы буйнай сацыялістычнай гаспадаркі — калгасаў і соўгасаў—стварылі ўсе неабходныя ўмовы для ўздыму і ўстойлівасці ўраджайнасці ўсіх культур і тым самым ўсямернага росту багацця калгасаў і заможнасці ўсіх калгаснікаў. За калгасамі замацавана дзяржаўнымі актамі на вечнае і бясплатнае карыстанне больш 400 мільёнаў гектараў зямлі, у тым ліку 150 мільёнаў гектараў былых памешчыцкіх, казённых і манастырскіх зямель, перададзеных калгасам сацыялістычнай рэвалюцыяй. Наведзен неабходны парадак у землекарыстанні калгасаў і знішчаны далёказямелле, церасналосіца і раскіданасць зямель,—спрадвечны біч дробнай сялянскай гаспадаркі.

Ад адсталай тэхнікі земляробства калгасы, узброеныя праз машынна-трактарныя станцыі магутным паркам трактароў і сучасных сельскагаспадарчых машын, пераходзяць да культурнага вядзення гаспадаркі. Плошча папараў у калгасах узрасла за гады другой пяцігодкі з 17 мільёнаў да 27 мільёнаў гектараў, зяблівае ворыва з 18 мільёнаў да 52 мільёнаў гектараў, значна расшырылася ўжыванне гною і, у асаблівасці, мінеральных угнаенняў. Соўгасы ўмацаваліся, і ў іх створаны ўсе неабходныя ўмовы для ператварэння іх ва ўзорныя гаспадаркі.

Для быстрага і трывалага павышэння ўраджаяў нехапае толькі аднаго — навядзення большэвіцкага парадку ў справе правільнага скарыстання зямлі. Вырашэнне гэтай задачы патрабуе ў першую чаргу ўвядзення правільных севазваротаў.

Не гледзячы на прамое ўказанне XVII партыйнага з'езда аб неабходнасці паўсямесна ўвесці правільныя севазвароты, Наркамзем Саюза ССР і яго мясцовыя органы не забяспечылі паўсямеснага ўвядзення севазваротаў і не дабіліся захоўвання севазваротаў, прынятых калгасамі. Больш трэці калгасаў не маюць зацверджаных севазваротаў, і многія з калгасаў, прыняўшых устаноўленыя севазвароты, іх не захоўваюць. Нярэдка віноўнікамі парушэння севазваротаў у калгасах з'яўляюцца самі зямельныя органы, якія не лічацца пры давядзенні пасеўных заданняў з умовамі гаспадарання калгаса і прынятым ім севазваротам і перакладваючыя пасеўныя заданні з адных на другія, лепш працуючыя калгасы.

Зусім недастатковае месца ў папарапрапашных севазваротах адводзілася шматгадовым травам. Асноўныя тэхнічныя культуры і пшаніца не забяспечваюцца ў дастатковай меры лепшымі для іх папярэднікамі (канюшына для ільну, люцэрна для бавоўны, шматгадовыя травы для пшаніцы). Папарапрапашныя севазвароты не забяспечваюць неабходнай колькасці кармавых траў для растучай жывёлагадоўлі ў стэпавых зернавых раёнах і пакідаюць гаспадарку калгасаў у гэтых раёнах аднабаковай і маладаходнай, недастаткова ўстойлівай супроць засухі і сухавеяў. Распрацаваныя Наркамсоўгасаў СССР севазвароты для зернавых соўгасаў не прадугледжвалі пасеваў шматгадовых траў, а ўстаноўленыя для жывёлагадоўчых соўгасаў севазвароты з пасевам траў у большасці выпадкаў не захоўваліся. Адсутнасць у севазвароце соўгасаў шматгадовых траў перашкаджала стварэнню трывалай базы для развіцця жывёлагадоўлі.

Увядзенне і асваенне правільных севазваротаў з'яўляецца зараз важнейшым мерапрыемствам для ўсямернага павышэння і ўстойлівасці ўраджаяў у калгасах і соўгасах, а таксама для пашырэння кармавой базы растучай жывёлагадоўлі, у асаблівасці ў засушлівых стэпавых раёнах.

У сувязі з гэтым, Камісія Народнага Камісарыята Земляробства Саюза ССР і Народнага Камісарыята Зернавых і Жывёлагадоўчых Соўгасаў лічыць неабходным:

I.

Аб увядзенні правільных севазваротаў у соўгасах

1. Шырока ўвесці як у жывёлагадоўчых, так і ў зерневых соўгасах травапольныя севазвароты з тым, каб соўгасы [illegible] ўзорам для калгасаў у справе ўвядзення правільных севазваротаў, для чаго пашырыць пасевы шматгадовых траў у соўгасах, давёўшы плошчу траў у соўгасах Наркамсоўгаса к 1942 году да 3 мільёнаў гектараў і пасевы ў 1938 г. 1 мільён гектараў шматгадовых траў.

2. Для забеспячэння пашырэння пасеваў шматгадовых траў і ўвядзення правільных севазваротаў павялічыць к 1942 году плошчу ворыва ў соўгасах Наркамсоўгаса на 3.600 тыс. гектараў за кошт асваення цалінных зямель і залежаў.

3. Устанавіць у зерносоўгасах пасеў траў у памеры да 20 проц. ворыва з адначасовым павелічэннем к 1942 году пасеву зерневых культур у зерносоўгасах на 500 тысяч гектараў.

4. У зерносоўгасах поўдня, з пераважаннем пасеваў азімай пшаніцы, перабудаваць маючыяся пяціпольныя севазвароты ў шасціпольныя, шляхам раздзялення напалову палёў люцэрны, прадугледзеўшы ў гэтых севазваротах не менш чатырох палёў азімай пшаніцы і два палі шматгадовых траў.

5. У зерносоўгасах Паволжа і Усхода перабудаваць маючыяся пяціпольныя севазвароты ў шасціпольныя, прадугледзеўшы ў гэтых севазваротах чатыры-пяць палёў ярой пшаніцы і два-тры палі шматгадовых траў, а [illegible] з тым, каб [illegible] увёўшы ў іх два палі шматгадовых траў.

6. У свінасоўгасах, у якіх існуюць севазвароты [illegible] севазваротамі. У тых свінасоўгасах, якія не маюць травапольных севазваротаў, увесці [illegible] забеспячэння [illegible] шматгадовых траў.

7. У малочна-мясных і авечкагадоўчых соўгасах павялічыць колькасць палёў за кошт [illegible] увёўшы [illegible] з тым, каб [illegible] тры-[illegible] палямі траў.

8. [illegible] соўгасах [illegible] прадугледзеўшы [illegible] севазваротаў.

9. Устанавіць, што ў [illegible] у бурачных соўгасах [illegible] сяміпольных [illegible] палі па-[illegible] шматгадовыя [illegible] шматгадовых траў.

10. Севазварот для кожнага соўгаса і таксама план увядзення пасеваў шматгадовых траў у соўгасах павінны быць распрацаваны дырэктарам і галоўным аграномам соўгаса і зацверджаны Народным Камісарыятам Зернавых і Жывёлагадоўчых Соўгасаў Саюза ССР ці саюзных рэспублік, Народным Камісарам [illegible] Саюза ССР ці Ка-[illegible] а пры-[illegible].

11. Севазвароты павінны быць нанесены на план соўгаса, [illegible] ў [illegible] дзяржаўным [illegible] сева-[illegible] дазволу наркома забараняецца.

II.

Аб увядзенні правільных севазваротаў у калгасах

1. Расшырыць пасевы шматгадовых траў і ўвесці ў калгасах правільныя севазвароты, прадугледзеўшы пашырэнне пасеваў шматгадовых траў у калгасах па СССР пры поўным асваенні севазваротаў да 25—27 мільёнаў гектараў з тым, каб [illegible] плошча іх к 1942 году была заведзена на 20—22 мільёны гектараў, супроць 4,8 мільёна гектараў 1937 года.

2. Для забеспячэння пашырэння пасеваў шматгадовых траў і ўвядзення правільных севазваротаў павялічыць к 1942 году плошчу ворыва ў калгасах на 13 мільёнаў гектараў за кошт асваення зямель, перададзеных калгасам ад соўгасаў, пад'ёму цаліны, залежаў і [illegible] хмызняку.

3. Устанавіць наступны мінімальны памер пашырэння ворыва па краях, абласцях і рэспубліках:

Саюз ССР	13.000	тыс. га
РСФСР	10.150	»
Украінская ССР	1.500	»
Беларуская ССР	250	»
Азербайджанская ССР	150	»
Грузінская ССР	20	»
Армянская ССР	70	»
Туркменская ССР	50	»
Таджыкская ССР	150	»
Узбекская ССР	350	»
Казахская ССР	300	»
Кіргізская ССР	200	»
Азова-Чарнаморскі край	400	»
Паўночна-Каўказскі край	80	»
Заходне-Сібірскі край	600	»
Краснаярскі край	800	»
Далёка-Усходні край	300	»
Усходне-Сібірская вобласць	600	»
Горкаўская вобласць	150	»
Заходняя вобласць	500	»
Калінінская вобласць	300	»
Кіраўская вобласць	400	»
Куйбышаўская вобласць	140	»
Курская вобласць	100	тыс. га
Ленінградская вобласць	200	»
Маскоўская вобласць	200	»
Омская вобласць	400	»
Арэнбургская вобласць	350	»
Разанская вобласць	30	»
Саратаўская вобласць	150	»
Свярдлоўская вобласць	250	»
Паўночная вобласць	150	»
Сталінградская вобласць	100	»
Чэлябінская вобласць	150	»
Варонежская вобласць	15	»
Яраслаўская вобласць	100	»
Татарская АССР	30	»
Башкірская АССР	200	»
Бурат-Мангольская АССР	100	»
Кабардзіна-Балкарская АССР	20	»
Карэльская АССР	20	»
Комі АССР	50	»
Марыйская АССР	30	»
Мардоўская АССР	30	»
Немцаў Паволжа АССР	20	»
Удмурцкая АССР	60	»
Чэчэна-Інгушская АССР	10	»
Чувашская АССР	20	»
Якуцкая АССР	20	»

4. Для ўсіх тых калгасаў, дзе будзе зроблена перабудова існуючых севазваротаў і ўвядзенне новых севазваротаў, устанавіць наступныя тэрміны сканчэння нарэзкі палёў у натуры ў адпаведнасці з прынятымі калгасамі і зацверджанымі севазваротамі:

да вясны 1939 г. — па раёнах Кубані Азова-Чорнаморскага края, Стаўропалья Орджанікідзеўскага края, стэпавых раёнах Украіны і Крыма;

да вясны 1940 г. — па ільнаводчых і канапляводчых калгасах нячорназемнай паласы, Донскім і Сальскім раёнах Азова-Чорнаморскага края, па Заволжскіх раёнах Сталінградскай, Саратаўскай і Куйбышэўскай абласцях і па АССР Немцаў Паволж'я;

і ў 1941 г. — па ўсіх астатніх калгасах.

5. У паўднёвых стэпавых раёнах (Крымская АССР, стэпавая частка УССР, Азова-Чорнаморскі і Орджанікідзеўскі краі, паўднёвая часць Варонежскай і Курскай абласцей) з перавагай азімых пшаніц у зернавых пасевах і з пасевам кукурузы або сланечніку маючыяся пяці-шасціпольныя севазвароты перабудаваць шляхам раздзялення напалову кожнага поля з увядзеннем у склад севазваротаў двух, а ў асабліва засушлівых раёнах трох палёў люцэрнай і не менш чатырох палёў азімай пшаніцы.

6. **Ва ўсходніх стэпавых раёнах** (Чэлябінская, Омская, Усходне-Сібірская вобласці, Заходне-Сібірскі, Краснаярскі краі і паўночная частка Казахскай ССР) маючыяся трох-пяці і сяміпольныя севазвароты перабудаваць у травапольныя севазвароты шляхам раздзялення ў калгасах з трыма палямі кожнага поля на тры палі, а з пяццю палямі — кожнага поля на два палі і павелічэння колькасці палёў у астатніх калгасах за лік асваення новага ворыва, з увядзеннем двух палёў люцэрны і не менш чатырох палёў яравой пшаніцы.

7. **У заволжскіх раёнах** Сталінградскай, Саратаўскай, Куйбышэўскай абласцей, а таксама ў Орэнбургскай вобласці, заходніх раёнах Казахстана і Башкірскай АССР заняць у існуючых севазваротах з сямю палямі два палі люцэрнай, а з лікам палёў больш сямі — два або тры палі люцэрнай, а палі пяці і шасціпольных севазваротаў падзяліць напалову, выдзеліўшы два-тры палі пад шматгадовыя травы.

8. У бурачных раёнах не мяняць севазваротаў, заняўшы адно з палёў канюшынай ці эспарцэтам.

9. **У раёнах нячорназемнай паласы** ў калгасах, якія сеюць лён, расшырыць пасеў канюшыны з цімафееўкай з поўполя, як гэта прадугледжваюць прынятыя сяміваськіпольныя севазвароты, на цэлае поле і забяспечыць увесь пасеў ільну канюшынішчам двухгадовага карыстання.

У калгасах нячорназемнай паласы, якія не сеюць лён, увесці ўзамен аднаго з папарных палёў цэлае поле канюшыны з цімафееўкай з аднагадовым іх скарыстаннем.

На пясчаных глебах, асабліва ў Беларусі, Заходняй вобласці і ў Чэрнігаўскай і Кіеўскай абласцях Украіны — заняць папар лубінам з наступным яго заворваннем.

10. **У раёнах з пасевамі абвадняемага бавоўніка** (Узбекская, Таджыкская, Туркменская, Кіргізская, Армянская, Грузінская і Азербайджанская ССР і Паўднёва-Казахстанская вобласць) расшырыць пасевы люцэрны, скарыстаўшы для гэтай мэты новаўводзімыя паліўныя землі з тым, каб, па меры ўводу новых зямель, асвойваць правільныя севазвароты на ўсіх абвадняемых бавоўняных землях.

11. У тых калгасах, у якіх севазвароты не ўстаноўлены, уводзяцца правільныя севазвароты з пасевам шматгадовых траў у адпаведнасці з данымі вышэй указаннямі па асобных зонах.

12. Устанавіць, што севазвароты і план пераходу да іх распрацоўваюцца праўленнем калгаса з дапамогай аграномаў раённага зямельнага аддзела, машынна-трактарнай станцыі і землеўпарадчыка і павінны быць разгледжаны і прыняты агульным сходам членаў калгаса. Агульны сход калгаса лічыцца праваможным для разгляду і прыняцця севазвароту і плана пераходу да яго пры наяўнасці не менш двух трэцей членаў калгаса.

13. Пры пераходзе калгасаў да правільнага севазвароту з пасевам шматгадовых траў устанавіць, як правіла, што:

а) палі, нарэзаныя раней пры ўвядзенні севазвароту, не ламаюцца, а пераход да новага севазвароту ажыццяўляецца шляхам раздзялення палёў у небходных выпадках напалову.

б) заняцце папараў пад пасевы траў робіцца толькі ў калгасах, якія вырашылі задачу ачысткі сваіх палёў ад пустазелля.

в) пашырэнне пасеваў траў робіцца ў асноўным за лік пашырэння ворыва, а змяншэнне пасеваў зернавых культур дапускаецца толькі, як крайняя мера, у тых калгасах, якія не маюць зямлі для расшырэння ворыва і дзе не можа быць дапушчана па кліматычных умовах заняцце той ці іншай часткі папараў пад травы.

14. Прыняты агульным сходам калгаса севазварот, які ўстанаўлівае лік палёў і чаргаванне культур, а таксама план пераходу да прынятага севазвароту з указаннем тэрміну асваення новага севазвароту і парадку размяшчэння культур па гадах да поўнага асваення севазвароту, прадстаўляюцца на разгляд Прэзідыума Раённага Выканаўчага Камітэта і канчаткова зацвярджаюцца Наркомам Земляробства аўтаномнай рэспублікі, Начальнікам краявога ці абласнога зямельнага кіраўніцтва.

15. Раённы Выканаўчы Камітэт, згодна зацверджанага Наркомам Земляробства аўтаномнай рэспублікі, Начальнікам краявога ці абласнога зямельнага кіраўніцтва плана севазвароту калгаса, выдае апошняму «пасведчанне аб увядзенні севазвароту», маючае план сельскагаспадарчых і інш. угоддзяў калгаса, размяшчэнне палёў севазваротаў і зямель, адведзеных пад полеахоўныя лясныя палосы і пладовыя насаджэнні, а таксама план пераходу па гадах да зацверджанага севазвароту.

«Пасведчанне аб увядзенні севазвароту» падпісваецца загадчыкам раённым зямельным аддзелам, старшынёй праўлення калгаса, старшым раённым аграномам і старшым раённым землеўпарадчыкам і ўручаецца праўленню калгаса. «Пасведчанне» складаецца ў двух экземплярах, адзін з якіх захоўваецца старшынёй калгаса разам з выданым калгасу дзяржаўным актам на вечнае карыстанне зямлёй калгасамі, а другі захоўваецца ў Раённым Зямельным Аддзеле.

16. «Пасведчанне аб увядзенні севазвароту» выдаецца як калгасам, у якіх севазварот уводзіцца шляхам раздзялення палёў існуючых севазваротаў ці ўводзіцца ўноў, так і калгасам, якія ніякіх змен у зараз існуючых севазваротах не робяць.

Выдачу «Пасведчання аб увядзенні севазвароту» ў калгасах, у якіх севазвароты змене не падвяргаюцца, зрабіць на працягу 1938 года.

17. Устанавіць, што пасля выдачы калгасу «Пасведчання аб увядзенні севазвароту» зацверджаны для калгаса севазварот можа быць зменен толькі з дазволу Наркома Земляробства СССР.

III.

Аб забеспячэнні вытворчасці насення траў

У рэзультаце недапушчальнай недаацэнкі Наркамземам СССР і Наркамсоўгасаў значэння шматгадовых траў для ўвядзення правільных севазваротаў і пашырэння кармавых рэсурсаў калгасаў і соўгасаў, пасеў і ўборка траў праводзяцца з вялікім спазненнем, а адсутнасць належнага дogляду за імі прыводзіць да нізкай ураджайнасці траў як на сена, так, у асаблівасці, на насенне. Зусім нездавальняюча арганізавана насеннаводства канюшыны, люцэрны і іншых шматгадовых траў.

Для забеспячэння пашыраючыхся пасеваў шматгадовых траў насеннем Наркамзему СССР і Наркамсоўгасаў ажыццявіць наступныя мерапрыемствы:

1. Закласці ў 1938 г. у калгасах і соўгасах насенныя ўчасткі, скарыстаўшы для гэтай мэты ў першую чаргу насенне саміх калгасаў і соўгасаў. Дзяржаўныя рэсурсы насення люцэрны і іншых шматгадовых траў скарыстаць, як правіла, для арганізацыі насенных ўчасткаў у калгасах і соўгасах, не сеяўшых шматгадовыя травы, з тым, каб калгасы і соўгасы вырасцілі і забяспечылі ў бліжэйшыя два-тры гады насеннем усю пасеўную плошчу траў, згодна ўстаноўленаму севазвароту.

2. Зрабіць улік і ацэнку з боку вынослівасці ад засухі ўсіх гатункаў шматгадовых траў, высеяных калгасамі і соўгасамі, адабраўшы з іх тыя, якія паказалі сябе як найбольш устойлівыя ва ўмовах 1936 года, і арганізаваць іх загатоўку з тым, каб гэта насенне было скарыстана выключна для арганізацыі насенных участкаў у калгасах і соўгасах у засушлівых раёнах.

3. Для паскоранага размнажэння гатунковага насення траў, а таксама для вытворчасці насення маларасп аўсюджаных культур, як жоўтая люцэрна, жытняк, райграсы, амерыканскі пырэй і іншыя, вылучыць і стварыць сетку спецыяльных насенных рассаднікаў у адабраных для гэтай мэты соўгасах і калгасах.

Арганізаваць з 1938 года ў кожным насенным рассадніку спецыяльныя насенныя базы ці загатоўчыя пункты, забяспечаныя складскімі памяшканнямі і машынамі для ачысткі насення траў.

IV.

Аб падрыхтоўцы кадраў для ўвядзення правільных севазваротаў

1. У мэтах павышэння кваліфікацыі аграномаў і землеўпарадчыкаў для ўвядзення правільных севазваротаў арганізаваць у 1937-1938 гг. у кожнай рэспубліцы, вобласці і краі курсы па перападрыхтоўцы аграномаў і землеўпарадчыкаў раённых зямельных аддзелаў і аграномаў машынна-трактарных станцый, а таксама землеўпарадчыкаў і па аднаму аграному з кожнага соўгаса з абавязковай здачай па сканчэнні ўказаных курсаў спецыяльных экзаменаў па пытаннях увядзення і асваення правільных севазваротаў.

2. Для падрыхтоўкі агранамічнага персанала па травасеянню і насеннаводству траў увесці ва ўсіх агранамічных вузах і тэхнікумах курс па культуры траў.

Камісія Народнага Камісарыята Земляробства Саюза ССР і Народнага Камісарыята Зернавых і Жывёлагадоўчых Соўгасаў Саюза ССР.

ЗА ПРАВІЛЬНЫЯ СЕВАЗВАРОТЫ!

Сёння мы публікуем праект Камісіі Народнага камісарыята земляробства СССР і Народнага камісарыята зернавых і жывёлагадоўчых соўгасаў СССР **«Аб увядзенні правільных севазваротаў»**. Нядаўна закончыўшыйся Пленум Цэнтральнага Камітэта партыі адобрыў гэты праект у асноўным для апублікавання ў друку і ўсебаковага яго абмеркавання з тым, каб пытанне разгледзіць у другі раз на наступным Пленуме ЦК.

У нашай краіне створаны ўсе ўмовы для заваявання ў самыя найкарацейшыя тэрміны высокіх і ўстойлівых ураджаяў. Калгасы маюць усё неабходнае для таго, каб іх багацце расло з кожным днём, расла і заможнасць калгаснікаў.

Ажыццявіліся спрадвечныя мары селяніна аб зямлі. Зямлі калгасы маюць цяпер удосталь — аб гэтым паклапацілася пролетарская дзяржава. На вечнае і бясплатнае карыстанне за калгасамі замацавана дзяржаўнымі актамі больш 400 млн. гектараў зямлі, у тым ліку 150 млн. гектараў былых памешчыцкіх, казённых і манастырскіх зямель. Адышлі ў мінулае дальнезямелле, церасналосіца, раскіданасць зямель — гэтыя пастаянныя спадарожнікі дробнай сялянскай гаспадаркі. Апрацоўка глебаў з года ў год становіцца ўсё больш культурнай. Мацнеюць таксама і соўгасы.

Тым не менш узровень ураджайнасці ў нашай краіне пакуль яшчэ невысокі. Атрымліваемыя ўраджаі не адрозніваюцца трывалай ўстойлівасцю. Час большэвікам узяцца за гэту праблему і вырашыць яе быстра з такой-жа энергіяй і страснасцю, як былі вырашаны іншыя важнейшыя праблемы народнай гаспадаркі.

«Для быстрага і трывалага павышэння ўраджаяў, — гаворыцца ў праекце Камісіі, — нехапае толькі аднаго—навядзення большэвіцкага парадку ў справе правільнага скарыстання зямлі. Вырашэнне гэтай задачы патрабуе ў першую чаргу ўвядзення правільных севазваротаў».

Дзве рашаючыя ўмовы ляжаць у аснове асноў павышэння ўраджайнасці. Першая з іх — гэта паляпшэнне насення, узорная арганізацыя насенаводства і селекцыі. Цэнтральны Камітэт партыі і ўрад ужо прынялі для гэтага ўсе неабходныя меры. Другая ўмова — увядзенне правільных севазваротаў, якія адказваюць патрэбам растучай жывёлагадоўлі і далейшаму павышэнню ўраджайнасці ўсіх культур.

Яшчэ на XVII з'ездзе партыі таварыш Сталін гаварыў, што «адной з чарговых задач сельскай гаспадаркі з'яўляецца ўвядзенне правільных севазваротаў...». Аднак Наркамзем СССР не выканаў гэтага ўказання. Больш трэці калгасаў не маюць да гэтага часу зацверджаных севазваротаў, а ў тых калгасах, дзе севазварот прынят, кантроль за яго ажыццяўленнем адсутнічае, і ў многіх выпадках севазвароты існуюць толькі на паперы, галоўным чынам у справаздачах Наркамзема.

Зямельныя органы даволі бестурботна адносіліся да захоўвання севазваротаў. Калгасы атрымлівалі заданні па сяўбе, якія выходзілі з рамак севазваротаў, парушалі і ламалі іх. Зусім правільныя дзяржаўныя планы сяўбы развёрстваліся па раёнах і калгасах без уліку прынятых севазваротаў. Шкодніцкае планаванне прымушала раёны і калгасы знішчаць севазвароты, займаць палі без уліку папярэднікаў.

Напрыклад, у Азова-Чорнаморскім краі дзяржаўны план сяўбы не разыходзіцца з зацверджанымі севазваротамі. Аднак размяшчэнне пасеўных заданняў па раёнах і МТС было праведзена няправільна, у радзе выпадкаў па-шкодніцку. Калгасам Будзёнаўскай МТС даецца план пасеву аўса і ячменю на 9.750 гектараў, у той час як па севазваротах гэтымі культурамі трэба было заняць усяго 7.725 гектараў. Калі МТС звярнулася са скаргай у краявое зямельнае кіраўніцтва, то адтуль быў атрыман план на 11.130 гектараў, у рэзультаце чаго севазвароты былі знішчаны начыста. Вось як гаспадарылі шкоднікі і вось міма чаго праходзілі кіраўнікі Наркамзема СССР.

У Заходняй вобласці абласное зямельнае кіраўніцтва дае ў 1934 годзе аднаму з раёнаў план азімай сяўбы на плошчы ў 19 тысяч гектараў замест 18 тыс. гектараў, зацверджаных па севазвароту. Сяк-так у раёне размясцілі гэты план, тады абласное зямельнае кіраўніцтва шле дадаткова план яшчэ на 1 тыс. гектараў. Севазвароты, зразумела, пайшлі на змарку.

Зямельныя органы ўваскрасілі шкодную практыку, якая мела месца на хлебазагатоўках, калі адны калгасы выконвалі план за другіх з той толькі розніцай, што там гутарка ішла аб плане хлебаздачы, а тут —аб плане сяўбы.

Самы распаўсюджаны ў нас тып севазваротаў — парапрапашны — не можа задаволіць растучыя патрэбы сельскай гаспадаркі. У парапрапашных севазваротах зусім мізэрнае месца адводзіцца кармовым культурам і перш за ўсё шматгадовым травам. У 1937 годзе, напрыклад, плошча шматгадовых траў па Саюзу складае ўсяго 4,8 млн. гектара, або 3,2 проц. ворыва.

Парапрапашны севазварот немінуча вядзе да разбурэння структуры глебы. Так званыя выараныя землі — прамы рэзультат парапрапашных севазваротаў. Зусім відавочна, наколькі наспела неабходнасць пераходу да травапольных севазваротаў, якія ліквідуюць аднабаковасць гаспадаркі калгасаў, дазволяць яшчэ больш узняць жывёлагадоўлю і прадукцыйнасць жывёлы, павялічаць аб'ём зернавой прадукцыі. Аб гэтым і ідзе гутарка ў публікуемым сёння праекце Камісіі Наркамзема і Наркамсоўгасаў.

Праект намячае ўвесці ў соўгасах і калгасах травапольныя севазвароты. Па гэтаму праекту пасевы шматгадовых траў у соўгасах павінны скласці да 1942 года 3 млн. гектараў, а ў калгасах — 20—22 млн. гектараў. Для таго, каб размясціць правільныя севазвароты, мяркуецца павялічыць плошчу ворыва ў соўгасах на 3.600 тыс. гектараў за лік асваення цалінных зямель і залежаў, а ў калгасах не менш, чым на 13 млн. гектараў за лік асваення зямель, перададзеных калгасам ад соўгасаў, асваення пералогаў і залежаў, пад'ёму цаліны і т. д. Чытаючы праект, не цяжка бачыць, што справа гэта—першаступеннай дзяржаўнай важнасці і што яна закранае інтарэсы мільёнаў.

Іменна ў сілу гэтага ў праекце гаворыцца:

«Севазвароты і план пераходу да іх распрацоўваюцца праўленнем калгаса з дапамогай аграномаў раённага зямельнага аддзела, машынна-трактарнай станцыі і землеўпарадчыка і павінны быць разгледжаны і прыняты агульным сходам членаў калгаса. Агульны сход калгаса лічыцца праваможным для разгляду і прыняцця севазвароту і плана пераходу да яго пры наяўнасці не менш двух трэцей членаў калгаса».

Прыняты агульным сходам калгаса севазварот разглядаецца затым прэзідыумам райвыканкома і канчаткова зацвярджаецца рэспубліканскім, краявым ці абласным зямельным кіраўніцтвам. Калгас атрымлівае «Пасведчанне аб увядзенні севазварота».

Масавае ўвядзенне травапольных севазваротаў—справа новая, якая патрабуе ўсебаковага абмеркавання. Пленум Цэнтральнага Камітэта партыі, перадаючы праект Камісіі Наркамзема і Наркамсоўгасаў на ўсебаковае абмеркаванне, праследваў мэту найбольш поўна выявіць думку калгаснікаў і калгасніц, аграномаў, работнікаў соўгасаў, дзеячоў навукі і практыкі. Такое абмеркаванне, несумненна, дасць сотні новых прапаноў, дазволіць мабілізаваць вопыт практыкаў, дазволіць беспамылкова вырашыць пытанне. Так разам з усім народам наша дзяржава рашае важнейшыя справы. Ці патрэбен яшчэ больш яркі прыклад созецкай, большэвіцкай дэмакратыі!

Таварышы сельскагаспадарчыя вучоныя, аграномы, калгаснікі, рабочыя соўгасаў і ўсе работнікі сельскай гаспадаркі! Вам прадастаўляецца слова. Дзяржава чакае вашых парад. Выказвайце свае заўвагі па праекту Камісіі, крытыкуйце гэты праект, уносьце свае прапановы. Старонкі савецкага друку будуць шырока адкрыты для абмеркавання гэтай велізарнай важнасці праблемы.

(„Правда“).

ЯШЧЭ РАЗ АБ РАФАЛЬСКІМ

«Звязда» ўжо выступала з грунтоўным артыкулам аб злачыннай дзейнасці былога мастацкага кіраўніка Яўрэйскага дзяржаўнага тэатра БССР Рафальскага. Зараз зусім відавочна, што Рафальскі ўвесь час двурушнічаў перад партыяй, хаваў свой твар і скрыта праводзіў сваю шкодніцкую, нацыяналістычную палітыку на зрыў развіцця яўрэйскага сацыялістычнага мастацтва ў Беларусі. Гэта-ж факт, што савецкі нацыянальны тэатр ім давезен да глыбокіх творчых і палітычных зрываў. Тэатр не мае зараз у сваім рэпертуары ні адной п'есы з сучаснай тэматыкай. Большасць пастановак тэатра знята, як нацыяналістычныя, шкодныя.

Будучы нацыяналістам, Рафальскі, па сваёй уласнай ініцыятыве і па прамому заданню ворагаў народу, ажыццяўляў лінію на дыскрэдытацыю ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі. Рафальскі ва ўсёй сваёй дзейнасці свядома ігнараваў рускую класіку, а ў п'есах савецкай тэматыкі не бачыў «вялікіх палотнаў» і накіроўваў тэатр па нацыяналістычнаму шляху. Не выпадкова таму, што Рафальскага рэкламаваў фашысцкі друк, яго запрашалі да сябе розныя буржуазныя антрэпрэнеры.

Рафальскі самым грубым, антысавецкім чынам адносіўся да кадраў тэатра. У выніку гэтага большасць з іх губляла сваю кваліфікацыю, а моладзь злачынна ігнаравалася.

Рафальскі доўгі час працаваў разам з ворагамі народу (Дунец, Валабрынскі, Браныштэйн і інш.) і да апошняга часу ні слова аб выкрыцці іх не прамовіў. Зусім відавочна, што Рафальскі быў іх актыўным саўдзельнікам у падрыўной рабоце. Нават зараз, калі асабісты прыяцель Рафальскага «прафесар» Браныштэйн выкрыт, як вораг народу, гэты «народны артыст» адмоўчваецца, антыпартыйна вядзе сябе.

Жульніцкія прыёмы самарэкламы, бесчалавечныя адносіны да работнікаў тэатра, нахабнае ашуканства — вось сістэма прыёмаў работы Рафальскага. Уся гэта дзейнасць — сведчанне таго, што ў Рафальскага няма ні аднаго грана большэвізма.

Зараз Кіраўніцтвам па справах мастацтваў пры СНК БССР Рафальскі за правядзенне нацыяналістычна-фармалістычнай лініі ў тэатры, за прапягванне ў мастацтва контррэвалюцыйных установак выкрытых ворагаў народу зняты з работы мастацкага кіраўніка Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР. Перад СНК БССР паднята пытанне аб пазбаўленні Рафальскага годнасці народнага артыста рэспублікі.

Ці месца Рафальскаму ў партыі? Не! Рафальскі не можа быць у радах большэвіцкай партыі, якая штодзённа вядзе барацьбу супроць усякіх варожых уплываў на савецкае мастацтва і стварае квітнеючае мастацтва, нацыянальнае па форме і сацыялістычнае па зместу.

ДРУГІ МІЖНАРОДНЫ КАНГРЭС ПІСЬМЕННІКАЎ ДЛЯ АБАРОНЫ КУЛЬТУРЫ

МАДРЫД, 6 ліпеня. (БЕЛТА). 4 ліпеня ўвесь склад II Міжнароднага кангрэса пісьменнікаў для абароны культуры выехаў у Мадрыд. У паселішчы Мінгланілья сяляне віталі ўдзельнікаў кангрэса спевам «Інтэрнацыянала». У Мадрыдзе дэлегаты былі прыняты мэрам горада Мадрыда. Ад'ютант генерала Міяха прачытаў прывітанне генерала Міяха дэлегатам кангрэса.

Пасяджэнне кангрэса ў Мадрыдзе адкрылася 5 ліпеня. Прадстаўнікі дэлегацый раду краін выступілі, вітаючы абаронцаў горада Мадрыда. Усё ранішняе пасяджэнне кангрэса было запоўнена выступленнямі дэлегацый ад рэспубліканскіх палкоў, якія змагаюцца на фронце.

Гераічныя абаронцы Мадрыда палка віталі пісьменнікаў усяго свету, якія змагаюцца за культуру, за мір і ад імя рэвалюцыйных байцоў цвёрда абяцалі давесці барацьбу з усімі ворагамі іспанскага народу да поўнай перамогі.

На пасяджэнні кангрэса выступіў французскі пісьменнік Блеш, сакратар міжнароднай асацыяцыі пісьменнікаў. Блеш адзначыў, што цяпер ажыццявілася рашэнне першага Міжнароднага кангрэса пісьменнікаў аб скліканні наступнага пасяджэння ў Мадрыдзе. Блеш пералічыў імёны пісьменнікаў, загінуўшых за іспанскую рэспубліку. Услед за ім узяў слова сустрэты бурнай авацыяй нямецкі пісьменнік Людвіг Рэнн, які змагаецца ў радах рэспубліканскіх войск.

Пасяджэнне кангрэса ў Мадрыдзе супала з наступленнем рэспубліканскіх войск на фашыстаў. Ужо к вечару сталі вядомы станоўчыя рэзультаты наступлення. На кангрэс прыбылі прадстаўнікі вайсковых часцей, прынесшыя з сабой трафеі перамогі, сцягі, аднятыя ў фашыстаў. Кангрэс сустрэў гераічных барацьбітоў бурнай авацыяй.

На першым пасяджэнні кангрэса ў Мадрыдзе выступілі наступныя пісьменнікі: прадстаўнік Аргентыны Утурбуру, прадстаўнік Чылі Ромеро, прадстаўнік Нарвегіі пісьменнік Нордаль Грыг, нямецкі пісьменнік Віллі Брэдэль, вядомы пісьменнік Галандыі Джэф Ласт і прадстаўнік пісьменнікаў СССР Стаўскі. Кангрэс заслухаў прывітанне ад удзельніка баёў пад Уэскай нямецкага пісьменніка Густава Рэглера, які ляжыць у шпіталі.

ЗАБАСТОЎКА ЯПОНСКІХ ТРАМВАЙШЧЫКАЎ

ТОКІО (сталіца Японіі), 6 ліпеня. (БЕЛТА). Услед за разрывам перагавораў паміж муніцыпальнымі ўладамі і прафсаюзам трамвайшчыкаў г. Кобе паўтары тысячы трамвайшчыкаў сёння раніцою абвясцілі забастоўку пратэсту супроць звальнення 5 сваіх кіраўнікоў. Пачаўшы стачку, трамвайшчыкі, паводле слоў агенцтва Домей Цусін, занялі 4 трамвайныя паркі. Вызваліўшы праз 4 гадзіны трамвайныя паркі, 450 бастуючых арганізавалі дэманстрацыю ў горадзе са спевам рабочых песень. Муніцыпальныя ўлады пры дапамозе механікаў і інжынераў пусцілі ў рух 34 трамвайныя вагоны, замест звычайных 400. Штрэйкбрэхеры ахоўваюцца паліцыяй.

Самалёт «АНТ-25» на аэрадроме ў Портландзе (ЗША).

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

Наступленне рэспубліканскіх войск на цэнтральным фронце

МАДРЫД, 6 ліпеня. (Інф. «Праўды»). Сёння раніцай рэспубліканскія войскі пры падтрыманні танкаў, артылерыі і магутнай авіяцыі атакавалі праціўніка на некалькіх участках Цэнтральнага (мадрыдскага) фронта.

Ужо да палавіны дня некаторыя дывізіі рэспубліканскіх войск прасунуліся на значную глыбіню ў размяшчэнне мяцежнікаў. Рэспубліканцамі ўзят важны пункт Брунето, размешчаны ў тылу мадрыдскай групы мяцежнікаў.

Часці, якія аўладалі гэтым пунктам, наступалі з асаблівай імклівасцю і з боем прайшлі за некалькі гадзін каля 14 кілометраў.

Рэспубліканцы развіваюць буйнае наступленне і на паўднёвы ўсход ад Мадрыда — у раёне Карабанчэль Альто і Вільявердэ. Атакі рэспубліканцаў сустракаюць жорсткае супраціўленне мяцежнікаў, але-ж развіваюцца паспяхова ўсюды.

Наступаючымі рэспубліканскімі часцямі захоплены палонныя, у тым ліку афіцэры і унтэр-афіцэры, а таксама трафеі.

Бліскуча, як заўсёды, дзейнічае рэспубліканская авіяцыя, якая нанесла сакрушальныя страты праціўніку і падавіла дзейнасць яго авіяцыі. Агнём зянітнай артылерыі рэспубліканцаў збіт адзін «фіат».

Настрой урадавых войск узняты і баявы.

* *

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 7 ліпеня. (БЕЛТА). У афіцыяльным паведамленні іспанскага міністэрства абароны, апублікаваным 6 ліпеня ў 24 гадзіны, гаворыцца:

«Рэспубліканскія войскі ў рэзультаце бліскучай атакі ноччу занялі Вільянуева дэ ля Каньяда (за 24 кілометры на захад ад Мадрыда).

* *

Згодна афіцыяльнай зводкі генеральнага штаба рэспубліканскіх войск, апублікаванай 6 ліпеня, наступленне рэспубліканскіх войск на мадрыдскім фронце суправаджалася інтэнсіўнай дзейнасцю авіяцыі. Рэспубліканскія самалёты бамбардыравалі нафтавыя бакі праціўніка ў Навалькарнеро. Пацвярджаецца, што рэспубліканская пяхота, падтрыманая авіяцыяй і артылерыяй, заняла Брунетэ (на захад ад Мадрыда). Сярод захвачаных у палон — 3 афіцэры і адзін сяржант артылерыі. Рэспубліканскія войскі, дасягнуўшы ваколіц Вільянуэва дэ ля Каньяда (за 24 клм. на захад ад Мадрыда), прадпрынялі наступленне на гэты пункт.

У сектары Кагальюда (на поўнач ад Гвадалахары) рэспубліканскія войскі заўладалі важнымі пазіцыямі, у тым ліку некалькімі горнымі вяршынямі.

* *

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

На біскайскім участку рэспубліканскія войскі атакавалі пазіцыю мяцежнікаў ля гары Мелья і прасунуліся на 2 кіламетры.

На сантандэрскім участку (Сантандэр — горад на ўзбярэжжы Біскайскага заліва) мяцежнікі неаднаразова імкнуліся атакаваць рэспубліканскія войскі, але былі адкінуты. Рэспубліканская авіяцыя бамбардыравала пазіцыі мяцежнікаў ля Баруэльо дэ Сандульян.

ПАЎДНЁВЫ ФРОНТ

Як паведамляе агенцтва Гавас ад 6 ліпеня з Андухара, мяцежнікі ўзмацняюць атакі на пазіцыі рэспубліканскіх войск, пад ударам якіх знаходзіцца Гвадалмельято (водахавальнік Кардовы). Рэспубліканскія войскі адбілі ўсе гэтыя атакі і ў некаторых пунктах занялі пазіцыі, якія маюць важнае стратэгічнае значэнне. Авіяцыя мяцежнікаў праяўляла вялікую актыўнасць.

На фронце Грэнады ў апошніх баях мяцежнікі панеслі цяжкія страты і пакінулі на полі бою значную колькасць ваенных матэрыялаў. Знішчана адна з батарэй праціўніка.

У Халопенічах груба парушаюць совецкія законы

Былы старшыня Хальнявіцкага сельсовета (Халопеніцкі раён) Каралёў груба парушаў рэволюцыйную законнасць, запіскаў самакрытыку і раскрадваў калгасную маёмасць. Ён займаўся голым адміністраваннем, хабарніцтвам і самавольствам.

У калгасе «Чырвоныя боркі» Каралёў узяў 16 пудоў збожжа, авечку і два кілограмы воўны. У калгасе «Чырвонае надбярэззе» — 26 пудоў збожжа, у калгасах «Чырвоны земляроб», «Іскра», «Трэці рашаючы»—па 6 пудоў хлеба ў кожным. Усё гэта Каралёвым узята дарэмна. Запазычанасці за ім лічацца па калгасах і краме сельпо каля паўтары тысячы рублёў.

Пагрозы, грубая лаянка, самавольства, вымаганні, штрафы, незаконныя вобыскі і адабранне маемасці ў калгаснікаў і аднаасобнікаў — стыль работы самадура Каралёва. За ўсе гэтыя злачынствы РВК абмежаваўся толькі зняццем яго з работы.

Не лепш справа абстаіць і ў Красналуцкім сельсовеце (старшыня Нікалаёнак).

16 красавіка 1936 года ўпаўкамзаг па Халопеніцкаму раёну Манцікаў склаў акт на грамадзяніна вёскі Дворышча, Красналуцкага сельсовета, Буяка Андрэя за невыкананне дзяржаўных паставак — 4 цэнтнеры і 9 кілограм бульбы і 32 кілограмы збожжа «пастанавіў аштрафаваць Буяка А. Х. на 325 руб. і прапанаваць Красналуцкаму сельсовету спагнаць у пяцідзённы тэрмін з грамадзяніна Буяка накладзены штраф — бульбы і збожжа» (вытрымка з пастановы ўпаўкамзага). Старшыня сельсовета па тэтай пастанове за штраф 325 руб. адабраў каня, калёсы і 100 пудоў сена. Характэрна адзначыць — акт аб адабранні маемасці райфінаддзелам не зацверджан.

Пракурор Халопеніцкага раёна Флорызяк разглядаў гэту справу і знайшоў, што «маемасць адабрана правільна».

У ўдавы Тэклі Стальмаховіч вёскі Дворышча Нікалаёнак забраў каня, пуню, тры вазы сена і збрую за нявыплату 278 руб. 40 кап. Абураючым з'яўляецца тое, што просьба Тэклі Стальмаховіч пакінуць часова каня адвезці хворае дзіця ў бальніцу не была задаволена.

Незаконнае адабранне маемасці рабілася па Халопеніцкаму раёну і ў Турковскім, Заборскім і іншых сельсоветах.

Не толькі старшыні сельсоветаў займаліся спагнаннямі штрафаў, але навэт і некаторыя настаўнікі. Дырэктар каўтуковскай НСШ Матусевіч, спаганяючы штраф з калгасніка сельгасарцелі «Зялёная рошча», Кашчанскага сельсовета, Прыстаўкі ў суме 25 руб. за ненаведванне школы малапісьменных, забраў у яго кажух і прысвоіў сабе.

Па Халопеніцкаму раёну парушэнне рэволюцыйнай законнасці цесна спляялося з парушэннем сельскагаспадарчага статута. Беззаконне прыняло шырокі размах. Старшыня калгаса «Чырвоны сцяг» (Хацюкоўскі сельсовет) Рогаў самастойна штрафуе калгаснікаў. Толькі на адным сходзе калгаснікаў было аштрафавана 19 калгаснікаў на 405 кілограм збожжа. Такія факты паўтараліся некалькі разоў. Масавыя штрафы ў гэтым калгасе ўзаконіліся.

Без ведама праўлення калгаса і агульнага схода старшыня калгаса «Чырвоны барацьбіт», Кашчынскага сельсовета, Яковін адпусціў рахункаводу Валевічу 512 кілограм бульбы і 32 кілограмы збожжа. Ён-жа за вечарынку гарманісту Арцюховічу выдаў з кладавой калгаса 15 кілограм зернавых. Многія калгаснікі гэтага-ж калгаса карыстаюцца па 0,80 гектара прысядзібнымі ўчасткамі замест 0,50 гектара, прынятых па статуту.

Таксама груба парушаецца сельскагаспадарчы статут у калгасах «Чырвоная горка», Латыгальскага сельсовета, імя Леніна, Халопеніцкага сельсовета, «Чырвоная перамога», Траяноўскага сельсовета і інш.

Не раз калгаснікі і працоўныя аднаасобнікі звярталіся да раённых арганізацый са скаргамі аб незаконных дзеяннях старшынь сельсоветаў і старшынь калгасаў, але-ж ніякіх мер супроць зарваўшыхся адміністратараў прынята не было.

Сотні неразгледжаных скарг ляжаць у райвыканкоме (старшыня Кіш), райземаддзеле (загадчык Барысёнак), райфа (загадчык Белагур) і пракурора (Флорызяк) аб скрыўленні рэволюцыйнай законнасці і парушэнні сельскагаспадарчага статута. Праўда, райвыканком у апошні час заняўся разглядам заяў, але гэтай справай займаюцца фармальна. На кожным прэзідыуме разглядаюць ад 50 да 80 скарг. Іх не вывучаюць і не правяраюць. Можна сабе ўявіць якасць разгляду гэтых заяў.

Трэба спадзявацца, што халопеніцкімі справамі зоймуцца Наркамфін і пракуратура рэспублікі.

БАРАНОЎСКІ.

Абмежаваліся няўдалай лекцыяй

У «Звяздзе» нядаўна быў змешчан матэрыял пра контррэволюцыйныя дзеянні царкоўнікаў у в. Баршчоўцы (Рэчыцкі раён). Здавалася-б, што пасля гэтага раённыя і мясцовыя партыйныя і комсамольскія арганізацыі павінны былі-б разгарнуць самую шырокую антырэлігійную прапаганду на падставе выкрытых фактаў. Але на справе становішча з антырэлігійнай прапагандай не змянілася.

6 чэрвеня з Рэчыцы быў запрошан тав. Лемеш прачытаць лекцыю на тэму «Паходжанне чалавека ў навуковым і царкоўным асвятленні». Чалавек, які прыехаў, зарэкамендаваў сябе «прафесарам» і, каб апраўдаць гэта, запоўніў лекцыю такімі выразамі і словамі, як «дамініраванне прызнакаў па Мендэлю», «біягенетычны закон Гекеля» і т. д. Слухачы нічога не зразумелі. І не дзіўна, што лекцыя, ад якой патрабавалася простая і зразумелая перадача багатага матэрыялу на гэту тэму, не зацікавіла слухачоў.

Гэтай няўдалай лекцыяй і абмежавалася пакуль-што антырэлігійная прапаганда ў Баршчоўцы. Больш нічога не робіцца.

Як відаць, мясцовая партыйна-комсамольская арганізацыя не ўлічыла ўрокаў баршчоўскай справы і дагэтуль бяздзейнічае.

І. КУХАРЭНКА.

106 ТЫСЯЧ РУБЛЁЎ НА АДПАЧЫНАК РАБОЧЫХ

9 ліпеня рабочыя менскай шчотачнай фабрыкі імя Крупскай уходзяць у чарговы адпачынак. Дырэкцыя і профарганізацыя фабрыкі закупілі для іх 83 пуцёўкі ў дамы адпачынку, 8 пуцёвак на курорт, 10 пуцёвак у санаторый. 200 рабочых фабрыкі правядуць свой адпачынак у лагерах ППХА. 120 дзяцей рабочых фабрыкі накіроўваюцца ў фабрычны піонерскі лагер, а 30 дзяцей — выдатнікаў вучобы — у санаторны лагер. Усяго на аздараўленчую кампанію па фабрыцы адпушчана 106 тыс. рублёў.

УДЗЕЛ СПАРТСМЕНАЎ БССР У МАСКОЎСКІМ ФІЗКУЛЬТУРНЫМ ПАРАДЗЕ

Як вядома, Беларускі дзяржаўны тэхнікум фізкультуры запрошан на маскоўскі фізкультурны парад, які адбудзецца 12 ліпеня на Краснай плошчы. Студэнты тэхнікума выступяць на Краснай плошчы з паказам мастацкіх фізкультурных практыкаванняў. 6 ліпеня 350 студэнтаў тэхнікума — удзельнікі маскоўскага параду — выехалі з Менска ў Маскву. На менскім вакзале ад'язджаючых праважалі фізкультурнікі і спартсмены горада.

ВЯЛІКІ ПОСПЕХ КАЛГАСНАЙ СПАРТСМЕНКІ

Вярнулася з усесаюзных веласпаборніцтваў лепшая велагоншчыца БССР, спартсменка калгаса «Чырвоныя Скарынічы», Менскага раёна, Надзежда Русаловіч. Першы яе ўдзел у такіх буйных спаборніцтвах адзначыўся вялікім поспехам. Тав. Русаловіч папала ў першую дзесятку лепшых велагоншчыц краіны, заняўшы сёмае месца ў велакросе на 25 кіламетраў. Гэту дыстанцыю яна прайшла за 54 мін. 9,5 сек. Яна-ж заняла 12 месца ў шасейных велагонках на 50 кіламетраў. Тав. Русаловіч узнагароджана Усесаюзным камітэтам па справах фізкультуры і спорта срэбным жэтонам.

ПАВЕДАМЛЕННІ

Менскі гарком КП(б)Б паведамляе, што сёння, 8 ліпеня, у 7 гадзін вечара ў Зялёным тэатры парка імя Горкага (былы сад «Профінтэрн») адбудзецца агульнагарадскі сход хатніх гаспадынь і неарганізаваных саматужнікаў г. Менска.

На парадку дня — даклад загадчыка партпрапаганды і агітацыі ЦК КП(б)Б тав. Готфрыда аб міжнародным становішчы.

Білеты на жактах.

Менскі гарком КП(б)Б.

* *

Тт. Самусенка Ф. І., Кажадуб С. К., Зайцаў І. О. выклікаюцца ў Сталінскі РК КП(б)Б ва ўчотны аддзел.

Сакратар Сталінскага РК КП(б)Б ЛІСКОВІЧ.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

СЁННЯ Ў ТЭАТРАХ І КІНО:

Памяшканне Белдзяржрдрамтэатра з 10 ліпеня 1937 г. гастролі Маскоўскага тэатра імя МОСПС

Рэпертуар: Ворагі, Справа радавога Шыбукіна, Мяцеж, Прафесар Мамлок.

Дзіцячы гукавы кінотэатр ДАРЫКО

Гукавы кінотэатр «Пролетарый» ЗАЛАЦІСТАЯ ДАЛІНА

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал» «НОВЫЕ ВРЕМЕНА»

Гукавы кінотэатр «Спартак» АДНОЙЧЫ ЛЕТАМ

АШЧАДНЫЯ КАСЫ СТРОГА ЗАХОЎВАЮЦЬ НЕДАТЫКАЛЬНАСЦЬ І ТАИНУ ЎКЛАДАЎ, ПЛАЦЯЦЬ ДАХОДЫ ПА ЎКЛАДАХ У РАЗМЕРЫ 3-х ПРОЦАНТАЎ ГАДАВЫХ, УКЛАДЫ НІЯКІМІ ПАДАТКАМІ НЕ АБКЛАДАЮЦЦА.

АШЧАДКАСА ДАПАМАГАЕ ПАСТУПОВА НАКАПЛЯЦЬ СРОДКІ ДЛЯ НАБЫЦЦЯ КАШТОЎНАГА ПРАДМЕТА. ЗАХОЎНАСЦЬ УКЛАДАЎ ГАРАНТУЕЦЦА ЎРАДАМ САЮЗА ССР.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»

Сёння і штодзенна— новы заможны гукавы мастацкі фільм-камедыя

МАЛЕНЬКАЯ МАМА

У галоўнай ролі: Франчэска ГААЛЬ (гераіня фільма Пэтэр), вытворчасць «Універсаль» — Аўстрыя. Выпуск Саюзкінторгкіно.

НА ЛЕТНЯЙ ЭСТРАДЗЕ ЛЕНІНГРАДСКІ КАНЦЭРТНЫ ДЖАЗ пад кір. Э. КАРЖЭНЕЎСКАГА ЗУСІМ НОВЫ РЭПЕРТУАР.

У ЗІМНІМ ФАЙЕ ТАНЦЫ

Пачатак сеансаў у 7, 9 і 11 г. вечара. Пачатак канцэртаў за поўгадзіны да пачатку сеанса.

Менскі тэхнікум народнагаспадарчага ўчота АБВЯШЧАЕ ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ на першы курс

Тэхнікум рыхтуе эканамістаў для работы ў рэспубліканскіх, абласных, акруговых органах наргасучота, раённых і ўчастковых інспектароў сістэмы ЦУНГУ Дзяржплана СССР.

Прымаюцца асобы, якія маюць адукацыю ва 7 класаў сярэдняй школы.

Паступаючыя трымаюць іспыты па беларускай і рускай мовах, матэматыцы, фізіцы, хіміі, грамадазнаўству, геаграфіі.

Тэхнікум забяспечвае стыпендыяй па паспяховасці, інтэрнатам, або кватэрнымі. Ёсць сталовая.

Паступаючыя павінны падаць заяву, анкету, метрыку, пасведчанне аб адукацыі і 2 фотакарткі.

Прыём заяў да 20 жніўня, іспыты з 20 жніўня па 1 верасня.

Адрас тэхнікума: Менск, Берасцянская, 1. ДЫРЭКЦЫЯ.

ДЗЯРЖЦЫРК (Парк імя Горкага, тэл. 22-725).

СЁННЯ ВЯЛІКАЕ цыркавое прадстаўленне ў 3-х аддзяленнях. Заслужаны артыст рэспублікі **Віталій ЛАЗАРЭНКА**. Першая гастроль лепшага ў СССР музычнага эксцэнтрыка Нікалая ТАМАРЫНА.

РАДЫЁПЕРАДАЧЫ НА 8 ЛІПЕНЯ:

8.30 — «Апошнія паведамленні». 16.05 — перадача для хатніх гаспадынь. 17.00 — перадача для дзяцей. 18.30 — завочная партвучоба. 20.00 — даклады і выступленні. 20.15 — перадача ў дапамогу самаадукацыі. 20.30 — канцэрт. 21.30 — літаратурная перадача на польскай мове. 22.00 — канцэрт. 23.00 — «Апошнія паведамленні».

МАГІЛЕЎСКІ ПЕДАГАГІЧНЫ РАБФАК

абвяшчае АСЕННІ НАБОР студэнтаў

на 1 курс беларускага і яўрэйскага сектара дзённага і вячэрняга аддзяленняў ва ўзросце ад 17 да 30 год.

Паступаючыя трымаюць іспыты ў аб'ёме 7 класаў па беларускай і рускай мовах, матэматыцы, фізіцы, палітграмаце і геаграфіі.

Заявы з дакументамі аб адукацыі, аб стане здароўя, метрыкай, аўтабіяграфіяй, 3 фотакарткамі і на 40 кап. паштовых марак пасылаць па адрасу: БССР, г. Магілеў, Ленінская, 43, педрабфак.

Аб часе іспытаў будзе паведамлена кожнаму асобна.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ВІЦЕБСКІ БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ КІНОТЭХНІКУМ АБВЯШЧАЕ ПРЫЁМ на 1 курс.

Тэхнікум рыхтуе кінотэхнікаў па ўстаноўцы і эксплаатацыі гукавой кіноапаратуры.

Тэрмін навучання тры з паловай гады.

Вядучыя спецыяльныя дысцыпліны ў тэхнікуме: электратэхніка, радыётэхніка, праекцыйная апаратура, гукатэхніка, акустыка.

Паступаючыя павінны трымаць іспыты за 7 класаў сярэдняй школы па роднай, рускай мовах, матэматыцы, фізіцы, хіміі і гісторыі.

Жадаючыя паступіць павінны прадставіць дакументы: атэстат аб сканчэнні 7 класаў (у арыгінале), даведку аб прыгоднасці для кіноработы (зрок, слух), 2 завераныя фотакарткі (без галаўнога ўбора), метрыку, аўтабіяграфію і паштовых марак на 40 кап.

Узрост паступаючых ад 16 да 35 год.

Тэрмін падачы заяў аб паступленні да 10 жніўня. Прыёмныя іспыты з 15 жніўня. Пачатак заняткаў 1 верасня.

Прыезджыя павінны мець з сабой пашпарт.

Асобы, залічаныя ў тэхнікум, забяспечваюцца стыпендыяй па ўстаноўленых нормах, інтэрнатам і сталовай.

Адрас тэхнікума: Віцебск, вул. Дзімітрава, 98.

МАГІЛЕЎСКАЯ ФЕЛЬЧАРСКА-АКУШЭРСКАЯ І ФАРМАЦЭЎТЫЧНАЯ ШКОЛЫ (былы медполітэхнікум), якія рыхтуюць фельчароў, акушэрак і памочнікаў правізараў,

АБВЯШЧАЮЦЬ АСЕННІ НАБОР СТУДЭНТАЎ

на 1937—38 навучальны год па наступныя аддзяленні:

1. Акушэрскае з 2-гадовым курсам навучання — 270 асоб.
2. Фельчарскае з 3-гадовым курсам навучання — 330 асоб.
3. Фармацэўтычная школа з 3-гадовым курсам навучання — 120 асоб.

Прыём заяў праводзіцца з 20 чэрвеня па 1 жніўня.

Да заяў трэба прыкласці наступныя дакументы (абавязкова ў арыгіналах): 1) пасведчанне аб нараджэнні, 2) пасведчанне аб сканчэнні няпоўнай сярэдняй школы, 3) пасведчанне дзяржаўнай лячэбнай установы аб тым, што паступаючы не мае хвароб, перашкаджаючых для паступлення ў фельчарска-акушэрскую і фармацэўтычную школы, 4) дзве фотакарткі з уласнаручным подпісам паступаючага на кожнай з іх, 5) аўтабіяграфію, засведчаную совецкімі або профсаюзнымі арганізацыямі, 6) паштовых марак на 80 кап.

Заявы прымаюцца ад асоб ва ўзросце ад 15 да 35 гадоў.

На іспыты кожны падаўшы заяву будзе выклікан абесткай і без паведамлення на іспыты не павінен з'яўляцца.

Іспыты адбудуцца з 1 да 20 жніўня па матэматыцы, фізіцы, грамадазнаўству, геаграфіі, беларускай і рускай мовах і літаратуры за курс няпоўнай сярэдняй школы.

Заняткі пачнуцца з 1 верасня 1937 г. Усе залічаныя ў фельчарска-акушэрскую і фармацэўтычную школы, якія маюць 16 год, абавязкова павінны з'явіцца на заняткі з пашпартам.

Усе прынятыя іншагародныя забяспечваюцца інтэрнатам, сталовай і пральняй.

Стыпендыяй вучні забяспечваюцца па паспяховасці ў размеры ад 60 да 80 рублёў.

Заявы накіроўваць па адрасу: гор. Магілеў, БССР, вуліца Карла Маркса № 1/12. ДЫРЭКЦЫЯ.

Магілеўскі ветэрынарна-заатэхнічны рабочы факультэт АБВЯШЧАЕ НАБОР на 1937-38 навучальны год

на 1, 2 і 3 курсы дзённага аддзялення (з адрывам ад вытворчасці) і на 1 курс вячэрняга аддзялення (без адрыву ад вытворчасці).

На 1 курс прымаюцца асобы скончыўшыя 7 класаў поўнай сярэдняй школы, на 2 курс — 8 класаў, на 3 курс — 9 класаў.

Паступаючыя на рабфак на 1 курс трымаюць іспыты па беларускай мове, рускай мове, матэматыцы, фізіцы, прыродазнаўству, палітграмаце і геаграфіі, а на 2 і 3 курсы дадаткова па хіміі і нямецкай мове.

На рабфак прымаюцца асобы ад 17 да 30 год.

Да заявы аб прыёме на рабфак трэба прадставіць: а) пасведчанне аб сканчэнні 7-годкі, альбо 8, 9 класаў сярэдняй школы, б) метрыку, в) падрабязную аўтабіяграфію, г) тры фотакарткі, завераныя дзяржаўнай установай, д) даведку аб стане здароўя, е) пашпарт (прад'яўляецца асабіста), ж) дакумент аб адносінах да вайсковай службы (для ваеннаабавязаных) і на 60 кап. паштовых марак.

Заявы прымаюцца да 10 жніўня 1937 г.

Заявы і дакументы дасылаць па адрасу: БССР, г. Магілеў, Комсамольская вул. № 14, Ветзоарабфак.

Прыймовыя іспыты ў рабфаку адбудуцца з 10 па 20 жніўня 1937 г.

На іспыты павінны з'явіцца асобы, атрымаўшыя ад рабфака паведамленне.

Асобы, залічаныя студэнтамі рабфака дзённага аддзялення, забяспечваюцца стыпендыяй у залежнасці ад паспяховасці, інтэрнатам, ложкам і матрацам.

Пры рабфаке ёсць свая сталовая.

Заняткі пачнуцца з 1 верасня 1937 г.

Асобы, скончыўшыя рабфак, могуць паступаць у вышэйшыя навучальныя ўстановы Саюза ССР па свайму выбару.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Уп. Галоўлітбела № А—2412. Друкарня «Звязды», Менск, Советская, 63. Б. Б. С.